

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ธวัชชัย งามเสงี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ชวัชชัย งามเสงี่ยม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

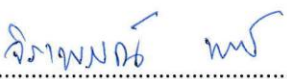
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.จिरาพรรณ พงสรภักศรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

.....กรรมการ
(ดร.จिरาพรรณ พงสรภักศรณ์)

.....กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

.....กรรมการ
(ดร.สถาพร พุฒพิภู)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 25 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.จิราพรรณ พงศภักศรณ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ชนวิน ทองแพง กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.สถาพร พุทธิกุล กรรมการผู้แทน ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ทำให้ผู้วิจัย ได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ปรากฏนามในเอกสารรายงานฉบับนี้ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ที่ให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุทัศน์ คุณแม่วรรณมา งามเสงี่ยม พี่น้อง และบุคคลอันเป็นที่รักทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งตลอดระยะเวลา ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แต่บุพการี บुरพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ธวัชชัย งามเสงี่ยม

54950181: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2/ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

วิจัย ชัยงาม เสงี่ยม: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 (FACTORS INFLUENCING ON SUPPORTING THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY PROJECTS OF SCHOOLS IN THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: จิราพรรณ์ พงสรักษ์สรณ์, กศ.ค., ธนวิน ทองแพง, กศ.ค. 130 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง 3) สร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารงานทั่วไปและการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำนวน 354 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .33-.89 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล และปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ในขณะที่ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหาร งานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยมีสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล (X_2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_1) ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป (X_4) ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_3) และปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ (X_5) โดยปัจจัยทั้งหมด ร่วมกันพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้ร้อยละ 86.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 6.438 + .228 (X_2) + .255 (X_1) + .222 (X_4) + .177 (X_3) + .140 (X_5)$$

54950181: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.ED. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY

THAWATCHAI NGARMSA-NGIAM: FACTORS INFLUENCING ON SUPPORTING THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY PROJECTS OF SCHOOLS IN THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISORY COMMITTEE: JIRAPAN PONGSORAPAKSORN, Ed.D., THANAWIN THONGPHAENG, Ed.D. 130 P. 2018.

The purposes of this research were to study the factors influencing the promotion of the Philosophy of Sufficiency Economy projects of schools in the Rayong Primary Educational Service Area Office 2.

The factors in this study were: 1) academic administration; 2) budget administration; 3) personnel administration; 4) general affairs administration; and 5) educational participation. The samples were school directors, deputy school directors, and teachers. The total of 354 samples were selected by multistage sampling technique.

The instruments used for collecting the data was a five-scale rating questionnaire. The item discrimination power of the questionnaire was between 0.33-0.89 and the reliability of the whole questionnaires was 0.98. The statistics used for data analysis were Mean, frequency, Standard Deviation, Pearson product moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows:

1. The factors influencing the promotion of the Philosophy of Sufficiency Economy projects of schools in the Rayong Primary Educational Service Area Office 2 were mostly found at a high level ranging from the following high to lower levels: 1) educational participation; 2) academic administration; 3) personnel administration; and 4) budget administration. The general affairs administration was found at the highest level.

2. Academic administration, personnel administration, budget administration, general affairs administration and educational participation have a positive relationship with the promotion of the Philosophy of Sufficiency Economy at .01.

3. The factors that could predict the promotion of the Philosophy of Sufficiency Economy projects of schools in the Rayong Primary Educational Service Area Office 2 were personnel administration (X_2), educational participation (X_3), general affairs administration (X_4), academic administration (X_1) and budget administration (X_5). All factors could predict the promotion of the Philosophy of Sufficiency Economy projects as a whole at 86.5 percent with the significant difference of $p < .01$. The raw data equation was shown as follows:

$$\hat{Y} = 6.438 + .228 (X_2) + .255 (X_3) + .222 (X_4) + .177 (X_1) + .140 (X_5)$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน.....	40
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา.....	45
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปผล.....	87
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก.....	105
ภาคผนวก ข.....	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 เน้นระดับตัวเองและครอบครัว..... 24
2	มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2 เน้นระดับโรงเรียน..... 25
3	มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3 เน้นระดับชุมชน/ จังหวัด..... 26
4	มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 4 เน้นระดับประเทศภายใต้โลกาภิวัตน์..... 26
5	ตัวชี้วัดชั้นปีเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง..... 37
6	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 58
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล..... 65
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริม โครงการเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน..... 66
9	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านการบริหาร งานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ..... 67
10	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านการบริหาร งานบุคคลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ..... 69
11	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ..... 70
12	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยการบริหารงานทั่วไป ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ..... 72
13	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ..... 74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
14	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน.....	76
15	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของปัจจัยการส่งเสริม โครงการเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	77
16	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยการส่งเสริมโครงการ เศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ.....	78
17	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของปัจจัยการส่งเสริมโครงการ เศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	80
18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2.....	83
19	ผลการวิเคราะห์ Collinearity statistics.....	84
20	อำนาจพยากรณ์ของตัวพยากรณ์และคัดเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย ที่ใช้พยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2.....	84
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2..	85
22	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2.....	86
23	ค่า IOC ของข้อคำถามตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้าน การบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหาร งานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 50 ข้อ.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24	ค่า IOC ของข้อคำถามตอนที่ 3 ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..... 121
25	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2..... 122
26	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2..... 127

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 โครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2.....	11

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด นานกว่า 30 ปีตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 และหลังจากนั้นทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นวิกฤติที่จะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแส ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หรือกระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้ยังเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และ ปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งใน การพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์โดยความหมายของ “ความพอเพียง” หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบ ไต ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน จะต้องอาศัยความรอบรู้รอบคอบและ ระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันก็ควรจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักวิชาการและนักธุรกิจทุกระดับให้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรอบรู้ ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความเพียร อดทน มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุสิ่งแวดลอม สังคม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 190)

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานหลัก ในการวางแผนการพัฒนาประเทศตระหนักถึงความสำคัญของพระราชดำริ จึงได้อันเชิญปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พุทธศักราช 2545-2549 ในรายละเอียดของเนื้อหามุ่งพัฒนาสังคมไปสู่ความสุขที่ยั่งยืน โดยยึดคน เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้าง ความเข้าใจไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าและน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 189) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พุทธศักราช 2550-2554 ลงรายละเอียดของ

เนื้อหาในด้านวิชาการมีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงจัดทำเป็นหลักสูตรบรรจุไว้ในเนื้อหาของการศึกษาทุกระดับชั้น ซึ่งในมหาวิทยาลัยได้พัฒนาหลักสูตรไปจนถึงระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทแล้ว (กองบรรณาธิการ POSITIONING, 2550, หน้า 11)

ในการจัดการศึกษาสามารถใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มโครงการขับเคลื่อนหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและเยาวชน โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐร่วมดำเนินการ โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เป็นการนำเอาหลักปรัชญาพอเพียงซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีความรู้ มีคุณธรรม ซึ่งจะนำสู่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการใน 3 ระดับ คือ 1) ระดับชาติ 2) ระดับนโยบาย และ 3) ระดับปฏิบัติการ (สถาบันการศึกษาและเยาวชน, 2550, หน้า 6)

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในระดับปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เน้น 3 ประเด็นหลัก คือ หลักการจัดทำหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง หลักการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในทุกระดับ ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่พัฒนาผู้เรียนให้ดำเนินการตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 (วารุทมม์ วิรัชมี, 2557, หน้า 2) เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน สามารถพึ่งตนเองได้และเป็นวิถีชีวิตที่มั่นคงยั่งยืน

สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำมาทำเป็นโครงการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนของตน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมนำเสนอความคิด มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการดำเนินชีวิตประจำวัน และร่วมเป็นพลังผลักดันให้เกิดผลสำเร็จ เช่น โครงการปากน้ำพังราดสถานศึกษาแห่งความพอเพียง ของโรงเรียนวัดปากน้ำพังราด มีการเพาะเห็ด

ธนาคารขยะ ปลูกผักสวนครัว ออมทรัพย์ เป็นต้น โครงการตามรอยพ่อกับความพอเพียงตอนการทำนา ของโรงเรียนบ้านเนินสมบุรณ์ โครงการพอเพียงที่บ้านหนองไทรของโรงเรียนบ้านหนองไทร โครงการพอเพียงตามหลัก “ปรัชญาของพ่อหลวง” ของโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม มีการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ โครงการบึงตะกาดร่วมใจผู้ชีวิตพอเพียงของโรงเรียนบ้านบึงตะกาด โครงการดอกไม้แห่งความคิดผู้วิถีพอเพียงที่ตะเคียนงาม การทำซาบขลุ่ยของโรงเรียนชุมชนวัดตะเคียนงาม โครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดพลงช้างเผือก มีภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งโครงการเหล่านี้เป็นเพียงแค่บางส่วนที่ผู้วิจัยได้หยิบยกมาเป็นตัวอย่าง และกิจกรรมของแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกผักสวนครัว การทำนา การจัดเก็บขยะ การออมทรัพย์ การทำน้ำผลไม้ การอบรมพุทธศาสนา การตัดผมการสานตะกร้า การทำขนม การเลี้ยงปลา รวมถึงการแปรรูปอาหาร การทำสบู่ น้ำยาล้างจาน เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2, 2555, หน้า 1-41)

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปี พ.ศ. 2554 พบว่า โรงเรียนที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงระดับประเทศจำนวนมีเพียง 11 แห่ง นั้นหมายความว่า โรงเรียนอีก 77 แห่งยังประสบปัญหาในการดำเนินการ โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากมีงบประมาณที่จำกัดในการดำเนินการ โรงเรียนบางแห่งไม่สามารถจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ รวมทั้งยังไม่มีการจัดการกับผลผลิตที่ได้จากการจัดกิจกรรมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละโรงเรียนที่มีมากเกินไปจนเกิดความเดือดร้อน เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2, 2555)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาและเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงให้ประสบความสำเร็จต่อไป อันจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคงและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ความเป็นอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2
2. ศึกษาการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมกับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2
4. สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมกับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 สามารถพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ได้หรือไม่

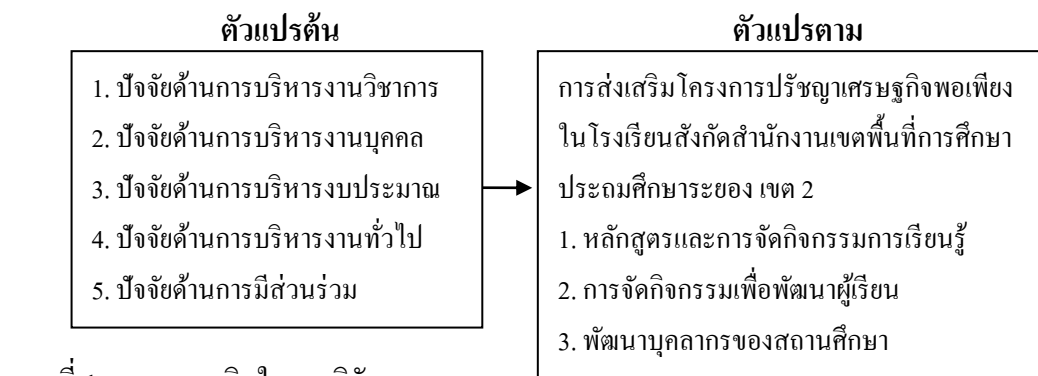
สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในทางบวก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 สามารถพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการศึกษา โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ และปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 14) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมของรีดเดอร์ (Reeder, 1978) การมีส่วนร่วม คือ การร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผล และร่วมรับผิดชอบด้วยกันไม่ว่าจะเป็นของบุคคลหรือของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินงาน เกิดการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ต้องการ สำหรับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 44) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ซึ่งได้มาจากเกณฑ์ประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 เพราะเป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยมีดังนี้ ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา กำหนดเป้าหมาย แผนงาน นโยบายการบริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เกิดผลต่อเนื่องสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม สำหรับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 มี 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,246 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งผลการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ
- 2) ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล
- 3) ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ
- 4) ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป
- 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคคล

3.2 ตัวแปรตาม คือ การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 3) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตและการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ โดยการยึดหลักทางสายกลาง ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดี ในการที่จะสร้างภูมิคุ้มกันนั้นต้องอาศัยความรู้และความรอบคอบ ในการดำเนินงานทุกอย่างทุกขั้นตอน รวมทั้งการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจที่มีคุณธรรม เพื่อก้าวทัน ต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

2. การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายของ สถานศึกษา มี 4 ด้าน คือ

2.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจหลักและภารกิจสำคัญในการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา รวมถึงชุมชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

2.2 การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการในการบริหารบุคคลให้เหมาะสมกับ งานที่จะมอบหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2.3 การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับงบประมาณในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณ

2.4 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การบริหารงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารงานเพื่อบรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายของสถานศึกษา

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ทั้งครู ผู้ปกครองนักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาร่วมในการให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ และให้ความรู้แก่สถานศึกษา รวมถึงการประเมินผลเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. การส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาใน 3 ด้าน คือ

4.1 ด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมคือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

4.3 ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะคติของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาราชการแทนตำแหน่งผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2

6. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่สอนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 หมายถึง หน่วยงานราชการที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ อำเภอแกลง อำเภอเขาชะเมา และอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่ใช้ในการศึกษานำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2
2. แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน
6. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
7. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 (2559, หน้า 1-5) มีหน้าที่บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตอำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมา มีสถานศึกษาทั้งหมด 88 โรงเรียนและโรงเรียนเอกชน 4 โรงเรียน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งหมด 1,171 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2559) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านอำนาจหน้าที่

1.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

1.2 วิเคราะห์ จัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

1.4 กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา
ในเขตพื้นที่การศึกษา

1.5 ศึกษาวิเคราะห์วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา

1.6 ประสาน ระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม
สนับสนุนการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.7 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา

1.8 ประสานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รวมทั้งบุคคล ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัด
รูปแบบการศึกษาที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

1.9 ดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา

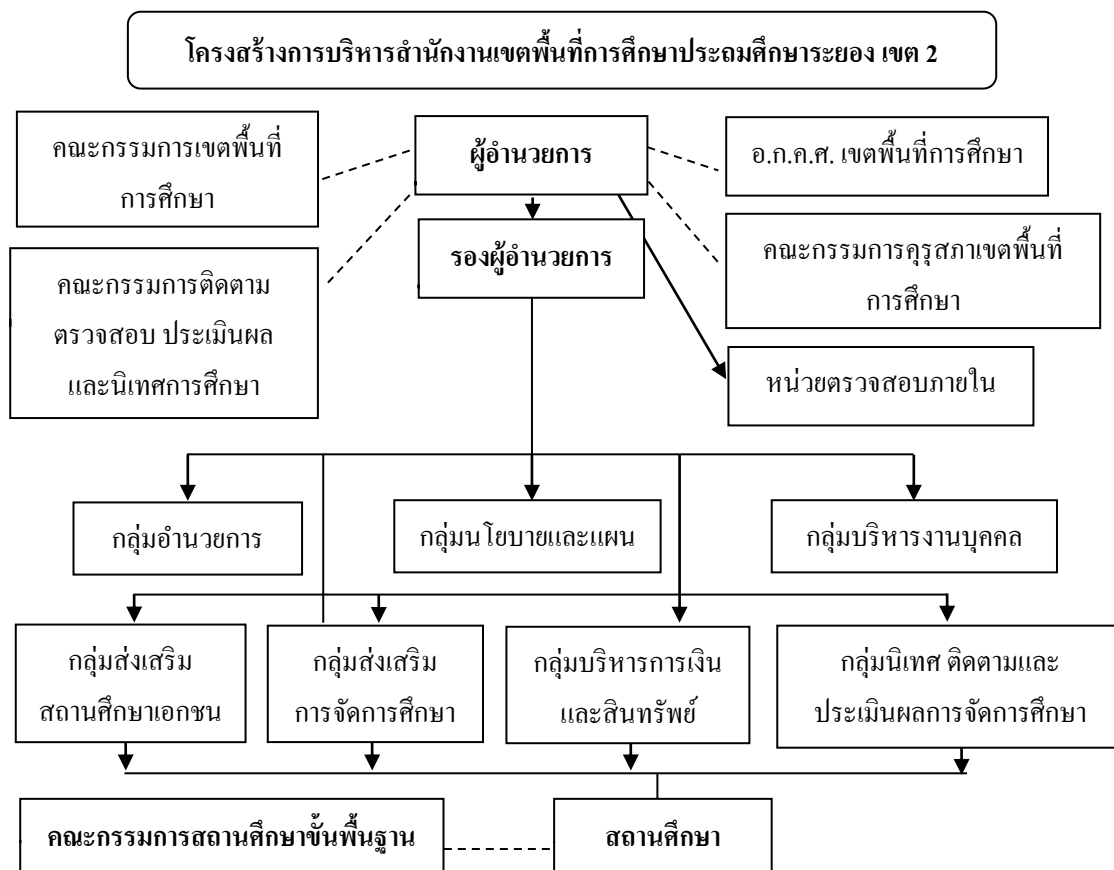
1.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน
ด้านการศึกษา

1.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา

1.12 ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีได้รับ
ให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ด้านโครงสร้างการบริหาร

โครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
มีนายธงชัย มั่นคง เป็นผู้อำนวยการ โดยมีโครงสร้างการบริหารดังต่อแผนผังการบริหาร ดังนี้

ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2559, หน้า 2)

2.1 วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เป็นผู้นำแห่งนวัตกรรม การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์ มาตรฐาน สืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น สู่วิถีชีวิตที่พอเพียง

2.2 พันธกิจ

2.2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และพัฒนา คู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ

2.2.2 ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา อนุรักษ์สืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.2.3 สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

2.2.4 พัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา
อย่างมืออาชีพ

2.2.5 สร้างความเข้มแข็งขององค์กรและสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของ
ทุกภาคส่วน

2.3 ค่านิยมองค์กร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำ
แห่งนวัตกรรมจัดการศึกษาตามภารกิจ ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ บทบาท
ลักษณะขององค์กรของ 2 “กตัญญู รู้หน้าที่ มีปัญญา รักษาวินัย”

2.4 เป้าประสงค์

2.4.1 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมทั่วถึงและ
เสมอภาค

2.4.2 ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีสมรรถนะตามมาตรฐานหลักสูตร
แกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4.3 ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทย รักถิ่นฐาน เห็นคุณค่า ร่วมสืบสานและ
อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

2.4.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะตาม
มาตรฐานวิชาชีพ

2.4.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน

2.4.6 สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน

2.4.7 สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
จาก ศ.

2.5 เป้าหมาย

2.5.1 สถานศึกษาได้รับการส่งเสริม พัฒนาระบบการวางแผนและระบบ
การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างเต็มศักยภาพ ใช้รูปแบบการเรียน
การสอนแบบบูรณาการที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน

2.5.3 สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนา
อย่างเต็มตามศักยภาพ

2.5.4 สถานศึกษาได้รับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

2.5.5 กำกับ นิเทศและติดตาม ทบทวนภารกิจผลการดำเนินงาน ปรับทิศทาง การดำเนินงานและขยายผลรูปแบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกแห่ง

2.6 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริม ความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความเป็นไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและห่างไกลยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาส ในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และลดอัตราการออกกลางคันให้เป็นศูนย์ โดยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่เข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดกิจกรรม การเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจ ทางการศึกษา หลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

2.7 นโยบายการพัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน และในปี พ.ศ. 2554 เพื่อเป็นการร่วม เจริญ พระเกียรติ ในเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มีพระชนม์มายุ ครบ 84 พรรษา กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบาย และเป้าหมายในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาภายในปี พ.ศ. 2556 และมุ่งเน้นที่จะพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้สามารถผ่านการประเมิน เป็นสถานศึกษาพอเพียง จำนวน 9,999 แห่งทั่วประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) จากนโยบายและเป้าหมายดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 มีหน้าที่ในการประเมินสถานศึกษาพอเพียง โดยมีกรอบการประเมินตามเกณฑ์ประเมินสถานศึกษา แบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และ การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปี พ.ศ. 2554-2556 เป็นการประเมินระดับ คุณภาพ/ การปฏิบัติของสถานศึกษาใน 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวบ่งชี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 12-45) โดยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ รายการประเมินด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ

สถานศึกษา 5 องค์ประกอบ คือ นโยบายวิชาการ งบประมาณ อาคารสถานที่แหล่งเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับชุมชนรายการประเมินด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ คือ หน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายการประเมินด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 องค์ประกอบ คือ การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ รายการประเมินด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 2 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการติดตามประเมินผลและขยายผล รายการประเมินด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์/ ภาวะความสำเร็จ 4 องค์ประกอบ คือ สถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียน

3. การบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ จัดโครงสร้างการบริหารที่ยืดหยุ่น ปรับกระบวนการทำงานเป็นทีม การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการองค์กร สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรบุคคลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และสถานประกอบการ ทั้งในด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดผลงานเป็นประจักษ์ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย การแข่งขันทักษะทางวิชาการระดับประเทศและการบริหารจัดการกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC AWARDS) ประเภทผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายอดเยี่ยม ปี พ.ศ. 2555 ระดับเหรียญทอง และประเภทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายอดเยี่ยม ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนประจำปี พ.ศ. 2555 ระดับเหรียญทอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2557)

สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และมีหน้าที่ดูแลจัดการศึกษาในเขต 3 อำเภอคือ อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา

แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มีพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ วันพฤหัสบดีที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 (คานาย อภิปรัชญาสกุล, 2558, หน้า 46-47) ดังนี้

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น โดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความสับสนในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด”

และมีพระราชกระแสรับสั่งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช 2517 ดังนี้

“คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งใหม่ แต่เราอยู่อย่างพอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอยู่พอกิน มีความสงบช่วยกันรักษาส่วนรวม ให้อยู่ที่พอสมควร ขอย้ำพอควร พอยู่พอกิน มีความสงบไม่ไห้คนอื่นมาแย่งสมบัติไปจากเราได้”

และมีพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 ดังนี้ “การจะเป็นเสือนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพอยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน หมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอยู่พอกินกับตัวเอง”

ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงเอาไว้เป็นภาษาอังกฤษว่า Sufficiency economy ดังพระราชดำรัสที่ได้ทรงตรัสไว้เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2554 (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2559) ดังนี้

“ในที่นี้เราฟังเขาถามว่าเศรษฐกิจพอเพียงจะแปลเป็นภาษาอังกฤษว่าอย่างไร ก็อยากจะตอบว่ามีแล้วในหนังสือไม่ใช่หนังสือตำราเศรษฐกิจ แต่เป็นหนังสือพระราชดำรัสที่อุตสาหกรรมปรับปรุงให้ฟังได้และแปลเป็นภาษาอังกฤษ เพราะคนที่ฟังภาษาไทยบางที่ไม่เข้าใจภาษาไทย ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษ จึงได้แปลเป็นภาษาอังกฤษ และเน้นว่าเศรษฐกิจพอเพียงแปลว่า Sufficiency economy โดยเขียนเป็นตัวหนาในหนังสือ”

ทั้งนี้เนื่องด้วยคำว่า Sufficiency economy เป็นคำที่เกิดมาจากความคิดใหม่ อีกทั้งยังเป็นทฤษฎีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงไม่มีปรากฏอยู่ในตำราเศรษฐศาสตร์ ซึ่งบางคนอาจจะยังสงสัยอยู่ว่า Self-sufficient economy สามารถใช้แทน Sufficiency economy ได้หรือไม่ หากว่าไม่ได้มีความหมายอย่างเดียวกัน หรือไม่สามารถใช้เหมือนกัน ได้จะมีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร โดยคำว่า Self-sufficiency มีความหมายตามพจนานุกรมที่ว่า การไม่ต้องพึ่งใครและการไม่ต้องพึ่งใครในความหมายของพระองค์ท่าน คือ

“Self-sufficiency นั้นหมายความว่า ผลิตอะไรมีพอที่จะใช้ ไม่ต้องไปขอขืมคนอื่นอยู่ได้ด้วยตนเอง”

ฉะนั้น เมื่อเติมคำว่า Economy เข้าไป กลายเป็น Self-sufficient economy แล้วนั้น จึงมีความหมายว่า เศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเองคือการที่สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างไม่เดือดร้อน ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นแต่ในทุกวันนี้ ประเทศไทยเรายังเดือดร้อนยังมีความจำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ที่ในความเป็นจริงที่เราจะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ก็ตาม ดังนั้น Self-sufficient economy จึงหมายถึง เศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเองที่แตกต่างจาก Sufficiency economy ซึ่งหมายถึงเศรษฐกิจพอเพียงที่ยังคงมีการพึ่งพากันและกันอยู่ดังพระราชดำรัสเพิ่มเติมที่ว่า

“คือพอมีพอกินของตัวเองนั้นไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจสมัยหิน สมัยหินนั้นเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน แต่ว่าค่อย ๆ พัฒนาขึ้นมา ต้องมีการแลกเปลี่ยนกัน มีการช่วยระหว่างหมู่บ้าน หรือระหว่างจะเรียกว่าอำเภอ จังหวัด ประเทศ จะต้องมีการแลกเปลี่ยน มีการไม่พอเพียงจึงบอกว่าถ้ามีเศรษฐกิจพอเพียง เพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ก็จะพอแล้ว จะใช้ได้”

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549, หน้า 13) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ มีหลัก 3 ประการ คือ 1) การทำอะไรโดยใช้เหตุผลไม่ทำตามกระแสที่ผ่านมามีไทยเราชอบทำตามกระแสทำให้เสียทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้และร้ายที่สุด คือ เสียคน เพราะคนไม่ประหยัดจากการศึกษา พบว่า คนไทยมีสารกระตุ้นให้ชื้อปิ้ง พอมีสินค้าใหม่เข้ามาจะแพ่งแค่ไหนคนไทยกวาดเรียบ 2) ต้องทำอะไรพอประมาณ ก่อนที่จะทำอะไรต้องตรวจสอบว่าสามารถทำได้หรือไม่และทำให้สอดคล้องกับภูมิสังคม 3) ต้องมีภูมิคุ้มกัน ซึ่งทุกครั้งพระเจ้าอยู่หัวจะทรงตรัสว่าคนต้องมีคุณธรรมจริยธรรม ต่อให้ระบบดีแค่ไหนก็ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น

พระพรหม คุณากรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อภินิหาร อภินิหาร, 2551, หน้า 168) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่าอาจมองได้เป็นสองด้าน คือ มองอย่างวัตถุนิยมและมองแบบจิตนิยม 1) มองอย่างวัตถุนิยมมองภายนอก คือ ต้องมีกินมีใช้ มีปัจจัยสี่ เพียงพอ ที่เราพูดว่า

พอสมควรกับอรรถภาพ ซึ่งใกล้เคียงกับคำว่า ฟั่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ 2) ด้านจิตวิสัยหรือจิตใจภายใน คือ คนจะมีความรู้สึกเพียงพอไม่เท่ากัน บางคนมีเป็นล้าน

สมพร เทพสิทธิ์ (2549, หน้า 29-32) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ มีขอบเขตกว้างขวางกว่าเศรษฐกิจระบบทุนนิยม ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัตถุ ซึ่งเป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สิน กำไร ไม่เกี่ยวกับเรื่องจิตใจ ซึ่งเป็นนามธรรม แต่เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมถึง 4 ด้าน คือ 1) มิติด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน 2) มิติด้านจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจ ที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้ไม่ 3) มิติด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ 4) มิติด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัดคอกออม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม

สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2549, หน้า 172-174) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาสากลที่สามารถประยุกต์ใช้ในทุกระดับ จากระดับมหภาคสู่ระดับจุลภาคจากระดับนโยบายสู่ระดับปฏิบัติจากระดับประเทศสู่ระดับโลก จากภาคประชาชนสู่ภาคเอกชน และจากมิติเชิงโครงสร้างสู่มิติเชิงพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียงมี 3 หลักการ คือ 1) ความพอประมาณ 2) การใช้ความรู้และเหตุผลในการตัดสินใจ 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

เสน่ห์ จามริก (2550, หน้า 250) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นทั้งหลักการและกระบวนการทางสังคมตั้งแต่ขั้นพื้นฐานและขยายเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน การพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและการบริโภคอย่างพออยู่พอกิน จนไปถึงขั้นแปรรูปอุตสาหกรรมครัวเรือน สร้างอาชีพ และทักษะวิชาการที่หลากหลาย เกิดตลาดซื้อขายสะสมทุน ฯลฯ ทำให้ระบบเศรษฐกิจจะพัฒนาขึ้นอย่างมั่นคง และเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันให้กับโลกาภิวัตน์

ชมพู บุญมี (2557, หน้า 26) ได้กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์ประกอบทุกระดับ โดยมีแนวปฏิบัติที่เป็นหลักสำคัญคือ การยึดทางสายกลาง ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในการสร้างภูมิคุ้มกันนั้นต้องอาศัยความรู้และรอบคอบในการดำเนินงานทุกขั้นตอน รวมทั้งการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีสำนึกในคุณธรรมเพื่อก้าวทันต่อโลกในปัจจุบัน

ก้านาย อภิปรัชญาสกุล (2558, หน้า 38) เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง งานอันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชนที่มีความพอประมาณ

ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 โดยการยึดหลักทางสายกลาง ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในการที่จะสร้างภูมิคุ้มกันนั้นต้องอาศัยความรู้และความรอบคอบในการดำเนินงานทุกอย่างทุกขั้นตอน รวมทั้งการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจที่มีคุณธรรม เพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549, หน้า 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่า การที่เรารู้จักโลกว่ามีสภาพเป็นอย่างไร และการพัฒนาในอดีตให้อะไรแก่เราบ้าง เพื่อจะได้ไม่เดินไปสู่ความผิดพลาดซ้ำรอย เราพูดเรื่องความยั่งยืนแต่ไม่เคยทำอะไรให้เกิดความยั่งยืนเลย ทุกวินาทีถูกกระตุ้นให้บริโภคลดเวลาจากโลกาภิวัตน์ ถ้าหยุดการบริโภคเมื่อไหร่ธุรกิจก็จบ ดังนั้นเพื่อความยั่งยืนของคนไทยในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ เราควรต้องคิดถึง ความอยู่รอดของตัวเองและของโลก ซึ่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นตัวนำทางไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยขณะนี้วิถีคิดในการทำธุรกิจควรจะเปลี่ยนจากใช้อุปสงค์เป็นตัวตั้ง และสร้างอุปทานมาสนองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เปลี่ยนเป็นเอาอุปทานตั้งและปรับอุปสงค์ให้สอดคล้องกับอุปทานที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดการผลิตที่ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550, หน้า 24)

ได้กล่าวถึงความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่า การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง จะส่งผลให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ความเป็นอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย

ก้านาย อภิปรัชญาสกุล (2558, หน้า 43-44) แบ่งความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง ออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้

1. ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อประชาชน คือ

1.1 เกิดแนวคิดที่มุ่งเน้นพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ที่มีอยู่ในตัวเองเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งจะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน

1.2 ทำให้มีความเข้มแข็งในจิตใจ โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก เมื่อพึ่ง ตนเองได้แล้วทำให้จิตใจสงบเข้มแข็ง ไม่วิตกกังวล

- 1.3 เกิดความร่วมมือ ความกระตือรือร้น ความสามัคคีในชุมชน และประเทศชาติ
 - 1.4 เกิดการมีส่วนร่วม คិควิเคราะห์ แก้ปัญหาาร่วมกัน
 - 1.5 ทำให้มีความเป็นอยู่ พอดี พอกิน ลดปัญหาความยากจน
 2. ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงต่อการพัฒนาประเทศและพัฒนาคน ดังนี้
 - 2.1 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
 - 2.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ
 - 2.3 เศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขัน
 - 2.4 หลักการเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
 - 2.5 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน เพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและเติมโตที่เสมอภาคและยั่งยืน
 - 2.6 ในการปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนค่านิยม และความคิดของคนเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคน
 - 2.7 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์มีความพออยู่ พอกิน พอใช้ พึ่งตนเองได้ และมีความสุขตามอัตภาพ
 - 2.8 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเสริมสภาพในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ
 - 2.9 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ทำลาย เห็นคุณค่าและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2.10 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่อย่างมีรากเหง้าทางวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ค่านิยม และเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล/ สังคม
- สรุปได้ว่า ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อทั้งระดับบุคคล ระดับองค์กร โดยยึดหลักการพึ่งตนเองเป็นหลัก สามารถสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน นอกจากนี้ ยังช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเสริมสภาพในสังคมได้อย่าง

สันติสุข มีการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตาและจิตสาธารณะเห็นคุณค่าและมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงคือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

สำนักราชเลขาธิการ (2550) ได้นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ 9 มาสรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิดเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควร จะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและ วิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา
2. คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ใน ทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน
3. คำนิยามความพอเพียง จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้
 - 3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
 - 3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
 - 3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและ การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล
4. เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ
 - 4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบ การวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

สุเมธ ตันติเวชกุล (2550) ได้สรุปหลักสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญา ที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะ การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เศรษฐกิจสำหรับ คนยากจนและไม่ใช่เศรษฐกิจที่ต้องตระหนี่ถี่เหนียว พระองค์ทรงสอนให้ร่ำรวย แต่รวยแล้วต้อง รักษาให้คงอยู่และยั่งยืน พระองค์ท่านรับสั่งให้หลักสามประการและเงื่อนไขประกอบสองประการ เป็นแนวทางของการดำเนินชีวิตการพัฒนาประเทศและจะนำไปใช้ในการบริหารงานในองค์กร ใด ๆ ก็ได้ดังนี้ ประการที่หนึ่ง ให้ใช้เหตุผลเป็นเครื่องนำทาง อย่าใช้กิเลสตัณหา อย่าทำตามกระแส ต้องมีความกล้าหาญเพียงพอ ที่จะเลือกหนทางในการดำเนินชีวิต โดยใช้สติปัญญา ประการที่สอง ทำอะไรพอประมาณ คือ ตรวจสอบศักยภาพของตนเองก่อนว่าตนเองมีจุดแข็งตรงไหน ซึ่งการจะพัฒนาอะไรต้องดูจากขีดความสามารถของตนเองว่าควบคุมได้หรือไม่ และยึดทางสายกลาง ความพอดีและมีความสมดุล และประการที่สาม ทำอะไรให้มีภูมิคุ้มกันตลอดเวลา เนื่องจาก ไม่สามารถคาดเดาอนาคตได้ ปัจจุบันสถานการณ์ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ การวางแผนพัฒนาทำได้ยาก มีปัจจัยความเสี่ยงตลอดเวลา ซึ่งอีกนัยหนึ่งภูมิคุ้มกัน คือ การบริหาร ความเสี่ยงนั่นเอง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2559) ได้นำเสนอว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลัก พิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวความคิด

เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐาน มาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลก เจริญระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัย ทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

สรุปหลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ว่า คนต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม มีธรรมาภิบาลและดำเนินชีวิตด้วยความรอบรู้ รอบคอบ คือ ต้องทันโลกอยู่ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ การดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย มีคุณลักษณะที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้น การปฏิบัติบนทางสายกลางพึงตัวเองเป็นหลัก

การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 สู่การปฏิบัติ โดยแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ บนพื้นฐานของความร่วมมือและประสานเชื่อมโยงการทำงานอย่างบูรณาการ โดยภาครัฐมีหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรการ ในการกำกับดูแล สนับสนุนและประสาน

การทำงานเชื่อมโยงทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ รวมไปถึงการติดตามประเมินผล ซึ่งระดับนโยบาย/ ส่วนกลาง มีหน้าที่ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 4)

1. สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่ม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพคน พัฒนากำลังคนทุกระดับร่วมกับภาคอุตสาหกรรมและสถาบันการศึกษา เร่งรัดการจัดทำระบบ คุณวุฒิวิชาชีพ สร้างปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่กับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ Factors affecting the promotion of sufficiency economy philosophy project under the of Rayong Primary Education Area 2 ทุกรูปแบบให้กระจายอย่างทั่วถึงและเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย รวมทั้งผลักดันสถาบันองค์กรต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนา จัดการศึกษาที่เน้นคุณธรรมนำความรู้

2. ส่งเสริมการจัดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะส่งเสริมและผลักดันการจัดการทรัพยากรทางปัญญาอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนเกิดความตระหนักและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

โดยมีรายละเอียดในการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษาดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 6-8)

1. พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ค้นหาศักยภาพเด็กและพัฒนาให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัด สู่ความเป็นเลิศ เชื่อมโยงการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบการศึกษา ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

2. พัฒนาและจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานที่เข้มแข็ง พร้อมต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งชี้แนะแนวทางการเข้าสู่อาชีพ เพิ่มความรู้เรื่องทักษะชีวิต ทักษะพื้นฐาน วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกรูปแบบ

3. สร้างและพัฒนากำลังคนที่มีความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เน้นการปฏิบัติจริงตั้งแต่ชั้นปฐมวัย ให้ผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ และผู้รู้ด้านภูมิปัญญาไทยมีส่วนร่วมถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์

4. สร้างองค์ความรู้ใหม่ และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม โดยให้ความสำคัญกับฐานทางด้านเทคโนโลยีที่พึ่งพาตนเอง นำภูมิปัญญาไทยผสมผสานกับเทคโนโลยี รวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้อย่างกว้างขวาง

5. เป็นแหล่งข้อมูลของชุมชนและที่ปรึกษาทางด้านวิชาการของชุมชน ทำการวิจัยร่วมกับชุมชน ถอดรหัสความรู้ ภูมิปัญญาที่อยู่ในตัวคนให้เป็นความรู้ที่เปิดเผย และสร้างกระบวนการ

การเรียนรู้ในการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ชุมชนสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน รวมทั้งสร้างศักยภาพชุมชนให้สามารถจัดการความรู้ในชุมชน

รัชกร ชนวมงคล (2555, หน้า 25-28) ได้อธิบายถึงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่สถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ดังนี้

เป้าหมายของหลักสูตร ปิงบประมาณ 2553-2554 เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษาสามารถ
นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหาร
จัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาได้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ โดยบรรจุหลักสูตร
เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน
ส 3.1: เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มี
อยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิต
อย่างมีคุณภาพ กำหนดให้

ช่วงชั้นที่ 1 เน้นความพอเพียงระดับตนเองและครอบครัว

ช่วงชั้นที่ 2 เน้นความพอเพียงระดับโรงเรียน

ช่วงชั้นที่ 3 เน้นความพอเพียงระดับชุมชน/ จังหวัด

ช่วงชั้นที่ 4 เน้นความพอเพียงระดับประเทศชาติภายใต้โลกาภิวัตน์

ตารางที่ 1 มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1 เน้นระดับตัวเองและครอบครัว

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้
ประถมศึกษาปีที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. รู้จักช่วยเหลือตนเอง 2. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด 3. รู้จักการออม 4. รู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีให้กับผู้อื่น
ประถมศึกษาปีที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและครอบครัวอย่างมีความรับผิดชอบ 2. รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า 3. มีวินัยในการใช้จ่าย 4. รู้จักการแบ่งปันสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่น 5. ปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีความสุข

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้
ประถมศึกษาปีที่ 3	<ol style="list-style-type: none"> รู้จักช่วยเหลือครอบครัวและชุมชน รู้จักเลือกใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า วิเคราะห์รายรับ-รายจ่ายของตนเอง รู้จักเสียสละแบ่งปันทรัพยากรที่มีเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ชื่นชมและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2 เน้นระดับ โรงเรียน

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้
ประถมศึกษาปีที่ 4	<ol style="list-style-type: none"> เข้าใจหลักการปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สำรวจสภาพปัญหาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ปัญหา เข้าใจสภาพรายรับ-รายจ่ายของตนเอง และวางแผนการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สำรวจและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ประถมศึกษาปีที่ 5	<ol style="list-style-type: none"> ปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์การใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลในชุมชน เข้าใจสภาพรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว และนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
ประถมศึกษาปีที่ 6	<ol style="list-style-type: none"> เข้าใจระบบระบบและวิธีการดำเนินงานขององค์กรในโรงเรียน/ ชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์วางแผนและจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ สำรวจและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 3 มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3 เน้นระดับชุมชน/ จังหวัด

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้
มัธยมศึกษาปีที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมา ความหมายและความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. สามารถนำหลักแนวคิดและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ของตนเอง ครอบครัวและชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน
มัธยมศึกษาปีที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรมบนพื้นฐานของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาในชุมชน ด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
มัธยมศึกษาปีที่ 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจแนวทางพัฒนาชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรม โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4 มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 4 เน้นระดับประเทศภายใต้โลกาภิวัตน์

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้
มัธยมศึกษาปีที่ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจและวิเคราะห์การบริหารจัดการองค์กร วิสาหกิจ ชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ตระหนักในความสำคัญของการบริหารจัดการองค์กร วิสาหกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
มัธยมศึกษาปีที่ 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจและวิเคราะห์การพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้
มัธยมศึกษาปีที่ 6	<ol style="list-style-type: none"> เข้าใจและวิเคราะห์การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุล ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุล นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล และพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

สรุปได้ว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 มียุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและสังคมไทย สู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางพัฒนาและได้อัญเชิญ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติผู้องค์กรต่าง ๆ สำหรับสถาบันศึกษาได้รับเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ ร่วมมือกันดำเนินการกิจต่าง ๆ เพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด พัฒนาการทำงานของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่ง ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 14) ซึ่งนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน นำเสนอดังรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

การบริหารงานวิชาการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและอธิบายการบริหารงานวิชาการไว้ดังต่อไปนี้
 จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 148-151) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียน การสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 สื่อการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

สัมมา ธนินิธิ์ (2556, หน้า 99) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีการร่วมมือของบุคลากร ในโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกัน บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริม งานวิชาการของโรงเรียน คือ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ส่วนในการบริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และภาวะสุขภาพ ตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดการหลักสูตร และแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์และจัดทำ หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การวางแผนการดำเนินงานวิชาการ
2. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำตารางสอน การกำหนดผู้สอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร

3. การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดดำเนินการเกี่ยวกับ วัสดุ อุปกรณ์สื่อ ห้องสมุด นวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

4. การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย การติดตามการดำเนินการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครู การประชุมทางวิชาการ

5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ประกอบด้วย การวัดและประเมินผล การเรียนของนักเรียน การประเมินผลการสอนของครู การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐาน การศึกษา

ภารดี อนันต์นาวิ (2557, หน้า 280-281) ได้อธิบายถึงหลักการบริหารวิชาการว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจาย อำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงาน ด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น 2) เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพ ภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก 3) เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้อัตนองตาม ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ 4) เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง โดยมีขอบข่าย/ ภารกิจการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ เป็นภารกิจหลักและภารกิจสำคัญในการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา รวมถึงชุมชน และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง โดยให้บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายของสถานศึกษา

การบริหารงานบุคคล

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย และอธิบายการบริหารงานบุคคล ไว้ดังต่อไปนี้
 วิจิตร ศรีสอ้าน (2549, หน้า 9) ได้กล่าวถึงการบริหารงานบุคคล คือ การได้มาซึ่งบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมตามความต้องการของหน่วยงาน โดยหน่วยงานสามารถดึงดูด ักรักษา และพัฒนาให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานกับหน่วยงานนานที่สุด เท่าที่หน่วยงานต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานสามารถกระทำการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายของหน่วยงาน

วิลาวรรณ รพีพิศาล (2554, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคล หมายถึง การใช้ทรัพยากรบุคคลอันทรงคุณค่าขององค์กรให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ขององค์กร โดยมีภารกิจหลัก 7 ด้าน คือ การวางแผนกำลังคน การสรรหาและการคัดเลือก การฝึกอบรมพัฒนา การจ่ายค่าตอบแทน และผลประโยชน์เกื้อกูล การดูแลสุขภาพความปลอดภัย แรงงานสัมพันธ์ และการวิจัยด้านทรัพยากรมนุษย์

สัมมา รชนีธย์ (2556, หน้า 99-100) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาบุคคลที่เหมาะสม เพื่อให้ได้คนมาร่วมทำงาน การใช้บุคลากร ให้เหมาะสมกับงานที่จะมอบหมาย การบำรุงรักษา และพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การทำงาน ตลอดจนการประเมินผลงานของบุคลากร เพื่อส่งเสริมให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้น การเปลี่ยน ตำแหน่งหน้าที่ที่เหมาะสม หรือการให้พ้นจากหน้าที่ตามวาระ โดยมีขอบข่ายการบริหารงาน บุคลากร หมายถึง การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนอัตรานุคลากร ประกอบด้วย การประเมินความต้องการบุคลากรของหน่วยงาน การจัดทำและนำเสนอแผนอัตรานุคลากร การกำหนดตำแหน่ง การเกลี้ยอัตรานุคลากร และการพัฒนาระบบข้อมูลบุคลากร
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ประกอบด้วย การเสนอความต้องการบุคลากร การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากร การมอบหมายภาระหน้าที่ตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณ การทดลองปฏิบัติหน้าที่ การติดตามและรายงานผล การประเมินผล การทดลองปฏิบัติหน้าที่ การแต่งตั้งและจัดหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การจัดทำทะเบียนประวัติและใบประกอบวิชาชีพ
3. การบำรุงรักษาบุคลากร ประกอบด้วย การจ่ายเงินเดือนและค่าตอบแทน การจัดสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การลา การพิจารณาความดีความชอบและการเลื่อนขั้น การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ เช่น การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์
4. การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การวิเคราะห์ และจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร การดำเนินการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การลาศึกษาต่อ การกำกับติดตามและนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร
5. การประเมินบุคลากร ประกอบด้วย การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงสถานะภาพทางวิชาชีพ การดำเนินงานทางวินัยและการลงโทษ เช่น การให้ไปช่วยราชการ การย้าย การพักราชการ และการให้ออก

การดี อนันต์นาวิ (2557, หน้า 297) ได้อธิบายถึงแนวทางการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิศระภายใน กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึก ในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ และเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญโดยขอบข่าย/ ภารกิจของการบริหารงานบุคคล มีดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
2. การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการในการบริหารบุคคลให้เหมาะสมกับงานที่จะมอบหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

การบริหารงานงบประมาณ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย และอธิบายการบริหารงานงบประมาณไว้ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 62) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณเป็นสิ่งสนับสนุนที่ช่วยให้การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ถูกต้องตามระเบียบ กฎแนวปฏิบัติ และมีหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง คุ่มค่าประหยัดและเกิดประโยชน์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล ภาระหน้าที่งานการเงินและพัสดุ ประกอบด้วย การบริหารการเงิน ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดทำและตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและเป็นไปตามแผน การประเมินความคุ้มค่า การจัดทำทะเบียนควบคุมพัสดุ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบและง่ายต่อการตรวจสอบ

สัมมา รชนีธย์ (2556, หน้า 100-101) ให้ความหมายของการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับรายรับและรายจ่าย เพื่อมาใช้ในการดำเนินงาน โดยมีการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินตามกฎหมายเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย ตัวเลขแสดงรายรับว่ามาจากทางใด และรายจ่ายที่จะต้องจ่ายตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และค่าใช้จ่ายทรัพยากรที่จำเป็น โดยขอบข่ายของการบริหารงานงบประมาณ ดังนี้

1. การจัดตั้งงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและดัชนีชี้วัดความสำเร็จ การวิเคราะห์แผนกลยุทธ์ จัดทำแผนงบประมาณให้เชื่อมโยงกับดัชนีชี้วัดความสำเร็จ การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญ และการจัดทำคำขอจัดตั้งงบประมาณ

2. การบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย การขออนุมัติแผนการใช้จ่าย การจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน ได้แก่ การเบิก การรับ การเก็บ การจ่าย และการนำส่งเงิน การบริหารการบัญชี ได้แก่ การทำบัญชี การทำทะเบียนการเงิน การรายงาน การติดตามตรวจสอบ การใช้จ่ายเงิน และการรายงานผลการใช้งบประมาณ

3. การบริหารพัสดุครุภัณฑ์ ประกอบด้วย การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ การจัดซื้อจัดจ้าง การเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการ การสั่งซื้อ สั่งจ่าย การตรวจรับ การเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษา การจัดทำทะเบียนควบคุมพัสดุครุภัณฑ์ และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการ

4. การระดมทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์ ประกอบด้วย การระดมทรัพยากรจากองค์กรและสถาบันต่าง ๆ การดำเนินการด้านกองทุนต่าง ๆ เช่น ทุนการศึกษา กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนสวัสดิการ การจัดหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์

5. การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย การกำหนดแผนการตรวจสอบค่าใช้จ่าย การตรวจสอบวิเคราะห์ประเมินความเพียงพอและประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน การตรวจสอบระบบ การดูแลรักษาและความปลอดภัยทางทรัพย์สิน การวิเคราะห์และประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน

หวน พินธุพันธ์ (2556) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับงานการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ งานสารบรรณ งานรักษาพยาบาล และงานบริการต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานที่สนับสนุนงานวิชาการอย่างมาก เช่น งานวิชาการจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีอาคารสถานที่ มีห้องเรียน มีห้องปฏิบัติการ มีโต๊ะเก้าอี้ มีสื่อการสอนต่าง ๆ เป็นงานบริการให้ความสะดวกและช่วยในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้อย่างมา

ภารดี อนันต์นาวี (2557, หน้า 286-267) ได้อธิบายถึงแนวทางการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ และเพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งขอบข่าย/ภารกิจการบริหารงานงบประมาณมีดังต่อไปนี้

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ ได้แก่ การวิเคราะห์และพัฒนานโยบาย การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา และการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ

2. การจัดสรรงบประมาณ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา การเบิกจ่าย และการอนุมัติงบประมาณ และการโอนเงินงบประมาณ

3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ได้แก่ การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ได้แก่ การจัดการทรัพยากร การระดมทรัพยากร การจัดหารายได้และผลประโยชน์ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

5. การบริหารการเงิน ได้แก่ การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน และการกันเงินไว้เบิกเหลือในปี

6. การบริหารบัญชี ได้แก่ การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงิน และงบการเงิน และการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ได้แก่ การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา การจัดหาพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ และจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งในการบริหารจัดการของโรงเรียนให้ถูกระเบียบของทางราชการ ประกอบด้วย การจัดการเกี่ยวกับงบประมาณในสถานศึกษาโดยมีการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้งบประมาณ

การบริหารงานทั่วไป

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย และอธิบายการบริหารงานทั่วไป ไว้ดังต่อไปนี้ สัมมา ธรนิษฐ์ (2556, หน้า 101-102) ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไป หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ที่ช่วยประสาน ส่งเสริมและสนับสนุน ให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการ การศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยขอบข่ายของการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

1. งานธุรการและสารบรรณ ประกอบด้วย การจัดทำหนังสือ และเอกสารอื่น ๆ การส่งและรับเอกสาร การเก็บรักษา การพิมพ์ และการทำลายเอกสาร การจัดทำระเบียบข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง

2. งานทะเบียนสถิติและรายงาน ประกอบด้วย การจัดทำทะเบียนสถิตินักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้าง จัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงาน และสาธารณชน การเก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ และการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของสถานศึกษา

3. งานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ ประกอบด้วย การควบคุมดูแลความประพฤติ การแนะแนวและให้คำปรึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การบริการด้านอาหาร สุขภาพ การนำนักเรียนไปทัศนศึกษา การจัดหาทุนการศึกษา การจัดพาหนะรับส่ง การประสานงานกับผู้ปกครอง และพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา การบริการด้านกีฬา การเกณฑ์เด็กเข้าเรียน และการรับนักเรียน การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดบริการ โสตทัศนูปกรณ์ การปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ และการจัดโครงการต่าง ๆ

4. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย การร่วมมือและส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์ การจัดทำและให้บริการข้อมูลสารสนเทศ การให้บริการด้านอาคารสถานที่ การส่งเสริมและสนับสนุนของสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่าหรือมูลนิธิ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน การระดมความร่วมมือในชุมชน การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การสำรวจความต้องการและให้บริการการศึกษาแก่ชุมชน การเสนอแต่งตั้ง และจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา

5. งานอาคารสถานที่ ประกอบด้วย การวางแผนบริเวณสถานศึกษา การกำหนดแผนการใช้อาคารสถานที่ การควบคุมการก่อสร้างและการปรับปรุง การกำหนดมาตรฐานการป้องกันการรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ การจัดทำทะเบียนประวัติการใช้ และการซ่อมแซม การกำหนดการใช้งานให้เหมาะสมกับรูปแบบอาคารและอาคารประกอบ การจัดการดูแลและทำความสะอาดห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณสถานศึกษา

6. การวางแผน อำนวยการ และประสานงาน ประกอบด้วย การวางแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การจัดระบบและพัฒนาโรงเรียน การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน การประสานงานราชการต่าง ๆ การจัดประชุมครู และการดำเนินงาน ด้านเลขานุการต่าง ๆ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานการปฏิบัติงาน

ภารดี อนันต์นำวี (2557, หน้า 286-267) ได้อธิบายถึงแนวทางการการบริหารงานทั่วไป ว่าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยการความสะอาดต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธา และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งขอบข่ายภารกิจของการบริหารทั่วไป มีดังนี้

1. การดำเนินงานธุรการ
 2. งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 3. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 4. การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
 7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
 8. การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 9. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 10. การรับนักเรียน
 11. การส่งเสริมและประสานงานจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
 12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 13. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
 14. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
 15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
 16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
 17. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 18. งานบริการสาธารณะ
 19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น
- สรุปได้ว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษา
ของโรงเรียน ประกอบด้วย การบริหารงานธุรการ การพัฒนาระบบ และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การประชาสัมพันธ์
งานบริการสาธารณะ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีแนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 114-136) ได้กำหนดการจัดการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่บรรจุไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เกี่ยวกับความเข้าใจ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดชั้นปีเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นปี	ตัวชี้วัด
ประถมศึกษาปีที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด
ประถมศึกษาปีที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว บันทึกรายรับ รายจ่ายของตนเอง สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม
ประถมศึกษาปีที่ 3	<ol style="list-style-type: none"> จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต วิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชั้นปี	ตัวชี้วัด
ประถมศึกษาปีที่ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบุปัจจัยที่ผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ 2. บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค 3. อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง
ประถมศึกษาปีที่ 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ 2. ประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน 3. อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์
ประถมศึกษาปีที่ 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ 2. อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน 3. บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
มัธยมศึกษาปีที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ 2. วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ 3. อธิบายความเป็นมาและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย
มัธยมศึกษาปีที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม 2. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ 3. เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4. อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค
มัธยมศึกษาปีที่ 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ 2. มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชั้นปี	ตัวชี้วัด
มัธยมศึกษาปีที่ 4-6	<ol style="list-style-type: none"> 1. อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ 2. ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ 3. ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ 4. วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไข

ชมพู บุญมี (2557, หน้า 29) กล่าวว่า iva การจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ผู้เรียนไม่สามารถแยกแยะคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถเลือกได้ว่าสิ่งใดต้องการเรียนรู้นั้นทำให้รู้จักสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง เกิดค่านิยมที่พุ่มเฟิย นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้โดยขาดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล นำมาใช้ให้เกิดความสะดกสบายโดยไม่คำนึงถึงความประหยัด ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากที่สุด ทำให้การดำรงชีวิตประจำวันไม่พอใช้ไม่เหลือเก็บ เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ การปลูกฝังให้เด็กรู้จักใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึก รักสิ่งแวดลอม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยม เอกลักษณ์ความเป็นไทย การจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการได้ 2 ส่วน คือ 1) การบริหารสถานศึกษาด้านต่าง ๆ และ 2) การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตร และสาระการเรียนรู้ในห้องเรียน การประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การวิเคราะห์หลักสูตรจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ จัดทำโครงการต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุน การจัดทำแผนงาน ปรับปรุง พัฒนา แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อที่นำมาบูรณาการให้สอดคล้องกับการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงตามบริบทที่แตกต่างของแต่ละโรงเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย กิจกรรม 3 ลักษณะ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 3-4)

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละ ต่อสังคมและการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

1. หลักการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 หน้า 7-8) ดังนี้

1.1 มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน

1.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตาม ความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ

1.3 เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.4 เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

สรุปได้ว่า หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคือมีเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนได้รอบด้านเต็มตามศักยภาพ เน้นปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และยึดหลักการมีส่วนร่วม

2. เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

สรุปได้ว่า เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ มุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. แนวการจัดกิจกรรม

สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

3.1 ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ

3.2 ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน

3.3 จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3.4 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์ และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม

3.5 ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

3.6 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

สรุปได้ว่า แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนในใจ และมีความหลากหลาย และต้องสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

4. ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลาย รูปแบบและวิธีการ โดยมีขอบข่าย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 8)

4.1 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

4.2 เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

4.3 เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.4 เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต้องจัดให้ครบทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตอบสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ที่สำคัญคือเป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

5. บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 14-16)

5.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

5.1.1 กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และโดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.1.2 ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.1.3 พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

5.1.4 สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

5.1.5 นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.1.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

5.2 บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

5.2.1 ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลพัฒนาผู้เรียนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

5.2.2 ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.2.3 ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

5.2.4 ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมและการประเมินผล

5.2.5 ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

5.2.6 ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และขอเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

5.2.7 รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

5.2.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

5.3 บทบาทของผู้เรียน

5.3.1 ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถหรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

5.3.2 เข้าร่วมการประชุมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

5.3.3 ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม

5.3.4 ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

5.3.5 ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเอง และนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

5.3.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกรายหลังการปฏิบัติกิจกรรม (After actor review: AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดคู่ความยั่งยืน

5.4 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

5.4.1 ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5.4.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

5.5 บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

5.5.1 มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาสมัครกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน

5.5.2 ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเอง เพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

5.5.3 ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้อนกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียน

5.5.4 เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงามให้แก่ผู้เรียน

5.5.5 ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

สรุปได้ว่า กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ซึ่งทั้ง 3 กิจกรรม มีความเชื่อมโยงเมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมแล้วนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

บุคลากรทางการศึกษาถือได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาหรือองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

ความหมายของการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอ ดังนี้

เจอร์รี่ (Jerry, 1975, p. 8) กล่าวว่าไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมุ่งที่จะเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของครูในด้านความรู้ ทักษะ การรับรู้และเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อการเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน การถ่ายทอดความรู้เพื่อความสนใจ และความสามารถประจำตัวและเป็นการช่วยให้ครูได้มีโอกาสดำเนินงานในวิชาชีพของตน

แคสเทเตอร์ (Casterter, 1976, p. 273) ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรของวงการศึกษามาถึง การจัดและเตรียมการต่าง ๆ ที่ระบบโรงเรียนได้จัดทำขึ้น เพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรตั้งแต่เริ่มต้นการจ้างบุคลากรไว้ไปจนกระทั่งบุคลากรปลดเกษียณ

สุริยา มนตรีภักดิ์ (2550, หน้า 72) ให้ความหมายการพัฒนาบุคลากรในองค์กรไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น หรืออีกนัยหนึ่ง การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัยและวิธีการในการทำงาน อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงาน

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, หน้า 116) ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ความหมายของการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่มุ่งเพิ่มสมรรถภาพของบุคลากร ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัย เจตคติ เพื่อมีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องจัดการพัฒนาตั้งแต่การเริ่มต้นจ้างงาน เป็นต้นไป

ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52-57 สรุปได้ว่า ให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้มีความพร้อม ความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง

คะเนิงนิจ กองผาพา (2544, หน้า 13) ได้สรุปความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากรว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน เพราะจะทำให้บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะและเจตคติในการปฏิบัติงาน ปรับตัวให้ทันกับวิทยาการ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังช่วยให้ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การงาน ทั้งยังทำให้หน่วยงานได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้น และลดความสิ้นเปลืองเมื่อได้รับการพัฒนาแล้ว ความสามารถและประพฤติกุศลกรจะมีเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่องค์กรต้องการ

จอมพงส์ มงคลวนิช (2556, หน้า 116) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของบุคลากรให้สามารถนำความรู้ความสามารถมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรมากที่สุด
2. ช่วยให้ผู้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดในการทำงาน ประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา
3. เกิดประโยชน์ต่อตัวบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะและทัศนคติ มีความพร้อมในการก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

สรุปได้ว่า ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรมีจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแต่ละหน่วยงานแต่ละแผนก แต่ละหน้าที่การงาน จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรก่อนปฏิบัติงานเพื่อเป็นไปตามนโยบายขององค์กรหรือสถานศึกษา และทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กรหรือสถานศึกษา

กิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ของสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้สรุปกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ของสถานศึกษาตามแนวคิดของมะลิ คงสกุล (2533, หน้า 37) มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การประชุมพิเศษเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้บริการด้านการศึกษแก่ครู อาจารย์ใหม่ ทั้งบรรจุใหม่หรือโอนย้ายมาจากโรงเรียนอื่น เช่น จัดหาหนังสือคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตร จัดหาที่เลี้ยง รวมทั้งการชี้แจงด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน เช่น วัตถุประสงค์ ประวัติของโรงเรียน สภาพชุมชน ระเบียบข้อบังคับ สวัสดิการและกิจกรรมต่าง ๆ
 2. การฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการมีความมุ่งหมายที่จะเพิ่มความรู้ความสามารถ ทักษะแก่บุคลากร ให้มีความพร้อมที่จะเรียนเพื่อการแลกเปลี่ยนพฤติกรรม ตลอดจนเจตคติ ไปในทางที่พึงต้องการ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพขององค์การ
 3. การสัมมนาทางวิชาการของบุคลากร จึงเป็นการให้ครูได้มาประชุมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ มีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
 4. การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาคณาจารย์ให้ได้มีโอกาสเพิ่มวุฒิ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ในการที่จะนำเอาเทคนิคและประสบการณ์ใหม่ ๆ มาปรับปรุง การเรียนการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง ตามสภาพของสิ่งแวดล้อมและสังคม ที่เจริญก้าวหน้าอยู่เรื่อย ๆ ซึ่งสถานศึกษาควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง
 5. การศึกษาคูงานนอกสถานที่ เป็นกิจกรรมที่อำนวยความสะดวกให้กับครูอาจารย์ กิจกรรมหนึ่ง โรงเรียนควรจัดเป็นอย่างยิ่ง
 6. การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการเป็นกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์อย่างหนึ่ง โดยมี วัตถุประสงค์ให้บุคลากรได้รับความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น หรือเผยแพร่ผลงานแสดงความก้าวหน้า ทางวิชาการ และกระตุ้นความสนใจด้านสุขภาพการสอนการให้ความรู้หรือหลักการทางการศึกษา
 7. การสับเปลี่ยนหน้าที่ มีวัตถุประสงค์เป็นไปเพื่อความก้าวหน้าของข้าราชการ อาจทำให้รู้และได้รับประสบการณ์มากขึ้น แต่ควรกระทำอย่างมีแผนและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน เพราะเกี่ยวข้องกับขวัญและกำลังใจของบุคลากร
 8. การพัฒนาทางจิตใจ เป็นการพัฒนาคณาจารย์ให้มีประสิทธิภาพโดยพัฒนาควบคู่ ไปกับการพัฒนาคณาจารย์ทางด้านวิชาการ เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ความสำนึกในหน้าที่ครู ตลอดจนความมีคุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- กัญญาภักดิ์ จันทสมบัติ (2545, หน้า 28) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาคณาจารย์ 2 วิธี ดังนี้
1. การพัฒนาคณาจารย์โดยใช้หน่วยงานภายในองค์กร ได้แก่ การสอนงาน การประชุม การอบรม การประชุมพิเศษ การสัมมนา การระดมความคิดและวิธีการอื่น ๆ โดยการให้บุคลากรภายใน องค์กรเป็นกลไกในการพัฒนา

2. การพัฒนาบุคคลโดยใช้หน่วยงานภายนอกองค์กร อาจทำได้โดยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง การศึกษาต่อ การไปประชุมการอบรมฝึกทักษะและความชำนาญในหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งอาจให้องค์กรเป็นผู้สนับสนุนหรือเกิดจากความสนใจของผู้ปฏิบัติงานเอง

กรณีการ์ นาคอยู่ (2547, หน้า 22) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมแบ่งได้เป็น 3 วิธีใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การอบรม (Training) แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ การฝึกอบรมภายนอกสำนักงานหรือบางแห่งเรียกว่า การส่งอบรมภายนอกพร้อมกับหน่วยงานอื่น ๆ

2. การให้การศึกษาต่อเนื่องเป็นโครงการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและความสามารถของบุคลากรในองค์กร โดยให้ศึกษาทั้งในระยะยาวและระยะสั้น

3. การจัดกิจกรรมเสริมเป็นการให้ความรู้เพิ่มเติม เช่น การให้ข่าวสาร ข้อมูล กุญแจเบียบ กติกา วัฒนธรรมองค์กร นโยบายใหม่ ๆ การจัดทำคู่มือปฏิบัติการ การสร้างขวัญและกำลังใจ การพัฒนาทีมงาน รวมถึงการจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร เช่น การปฐมนิเทศสำหรับบุคลากรใหม่ ฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนาทางวิชาการการศึกษาดูงาน รวมถึงการศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ ความคิดและเจตคติ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 29 ได้บัญญัติว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันบ่มเลี้ยงอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 9)

ความหมายของการมีส่วนร่วม

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, หน้า 228) ให้ความหมาย การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินงานและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เนื่องจากผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนา และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์กร ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรและหน่วยงานที่ดีที่สุด

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556, หน้า 67) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผล และร่วมรับผิดชอบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นของบุคคลหรือของกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการดำเนินงาน เกิดการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงานหรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานหรือโครงการเกิดประสิทธิผล หรือคือการที่ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจช่วยปฏิบัติการเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนของตน ร่วมกันกระทำในสิ่งที่ลงความเห็นร่วมกันตามความต้องการของชุมชน และสิ่งที่ช่วยกันทำต้องเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมสร้างพลังให้แก่ประชาชนในชุมชน/ กลุ่ม/ องค์กรที่ตั้งขึ้นในชุมชนเช่น โรงเรียนในชุมชนนั้น ๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม กระทำโดยที่ทาง โรงเรียนหรือสถานศึกษาเปิดโอกาสในการให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ทั้งครู ผู้ปกครองนักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาร่วมในการให้คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ เสนอแนะ และให้ความรู้แก่สถานศึกษา รวมถึงการประเมินผลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 22-24) ได้รวบรวมประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
2. ความสัมพันธ์ของพนักงานต่อองค์กรเพิ่มขึ้น
3. ความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมีมากขึ้น

4. การบริหารผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความง่ายขึ้น
5. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพมากขึ้น
6. การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น
7. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, หน้า 228) กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลาย เป็นไปอย่างที่ถ้วน รอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลาย ทั้งความรู้และประสบการณ์

2. ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจ มากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง อันเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้

3. เป็นการขจัดปัญหา มิให้การดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมาก หรือน้อยเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้

4. ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

5. การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อน กิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

สรุปประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษาได้ว่า มีความหลากหลายในแนวคิดการบริหารการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก แต่ละคนมีความรู้ความชำนาญที่แตกต่างกัน นอกจากนี้แล้วยังมีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน เกิดเป็นการประสานงานที่ดีทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อเป้าหมายที่วางไว้

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญนอกจากครูและผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ยังมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ที่ร่วมสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษา ดังนี้

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย (2557, หน้า 87) กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา มีบทบาทดังต่อไปนี้

1. สำรวจความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการซักถาม สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อสร้าง/ กระตุ้นความสนใจ สำรวจความสนใจและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. การกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา ตามความถนัด ความสนใจ และการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ
3. การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

4. กิจกรรมการเรียนรู้คือวิธีการปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ความรู้จากการคิด วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติจริง

5. ประเมินผลประสบการณ์ต่าง ๆ ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. การสรุปผลการเรียนรู้ คือ การนำผลจากการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องจากการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน

โดยบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา แต่ละอำนาจหน้าที่ (ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย, 2557, หน้า 87-90) มีดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการปฏิบัติการเรียนรู้ นำโรงเรียนไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญา มีบทบาท คือ

1.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้

1.2 กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไว้ในรัฐธรรมนูญโรงเรียน

1.3 จัดให้มีแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 ที่ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา ปรับปรุงการบริหารจัดการให้เอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอน มีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำวิจัยในชั้นเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีมพหุกระหว่างกลุ่มวิชา พัฒนาการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานหลักสูตร

1.4 พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด สามารถ “ใช้โลก” เป็นห้องเรียน

1.5 จัดให้มีระบบนิเทศภายในช่วยเหลือครูในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. บทบาทของครู

ครูในยุคปัจจุบันต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เอง รู้วิธีเรียนรู้และรักที่จะเรียนรู้ บทบาทใหม่ที่ครูได้รับเรียกว่า ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 เป็นผู้จัดระบบการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร ตลอดจนการวางแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกผลิต และใช้สื่อการเรียนการสอน วัตถุประสงค์และประเมินผลและรวมไปถึงการจัดระเบียบวิจัยในชั้นเรียน

2.2 เป็นผู้จัดบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ด้านกายภาพ ได้แก่ การจัดชั้นเรียน วัสดุอุปกรณ์ แสงสว่าง ระบบเสียง ให้ผู้เรียนรู้สึกสบายและอยากเรียน ส่วนด้านจิตวิทยา ได้แก่ การจัดชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็น ส่งเสริมการกล้าคิด กล้าทำ กล้าริเริ่ม ให้โอกาสผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จทุกคน

2.3 เป็นผู้ชี้แนะหรือแนะแนวทางให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้โดยการสังเกต สำรวจ ทดลอง วิเคราะห์จนพบคำตอบ ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง

2.4 เป็นผู้นำเสนอในเรื่องที่ซับซ้อน ซึ่งผู้เรียนอาจประสบปัญหา ถ้าจะต้องการทำการศึกษาค้นคว้าตนเอง หรือเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคยและไม่เคยมีความรู้มาก่อน ครูควรพิจารณาแล้วควรเป็นผู้นำเสนอเรื่องนั้นด้วยตนเอง

2.5 เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อพร้อมที่จะเข้าใจ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนหรือแก้ไขบางอย่างเพื่อให้ผู้เรียนนั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.6 เป็นผู้เสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ครูต้องการ และเป็นการย้ำให้ผู้เรียนมั่นใจในการกระทำของตนเอง จะได้พัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ครูควรเลือกโอกาสในการเสริมแรงให้เหมาะสม

2.7 เป็นผู้ถามคำถาม การถามคำถามเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูสามารถใช้พัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน คำถามที่ใช้จึงควรหลากหลายและใช้ความคิดระดับสูงในการตอบ

2.8 เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้เรียนเมื่อลงมือปฏิบัติสิ่งใดย่อมต้องการทราบผลการกระทำของตน ครูจึงควรบอกผลการกระทำแก่ผู้เรียนโดยเร็ว เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจหรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที ครูควรมีวิธีให้ข้อมูลย้อนกลับที่ส่งเสริมการเรียนรู้

3. บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) โดยตรงเป็นผู้ได้รับผล คือ คุณภาพการเรียนรู้ของบุตร โดยมีบทบาท คือ

3.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้

3.2 ให้ความรักความอบอุ่น

3.3 ให้การอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่การสร้างสุขนิสัยที่ดี พัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ และป้องกันปัญหาต่าง ๆ

3.4 เป็นตัวอย่างแก่บุตร และปลูกจิตสำนึกในเรื่องวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ ความปลอดภัย

3.5 สร้างบรรยากาศเรียนรู้ในบ้าน

- 3.6 ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และการเสริมแรง
- 3.7 ร่วมมือกับโรงเรียนในการให้ข้อมูลและการประเมินผู้เรียน
- 3.8 เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

4. บทบาทของชุมชน

ชุมชนเป็นผู้มีส่วนได้รับผลจากการพัฒนาโรงเรียน และมีศักยภาพในการส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถปฏิรูปการเรียนรู้ โดยนำภูมิปัญญาและทรัพยากรของชุมชนเข้ามาช่วยสนับสนุนโรงเรียน บทบาทของชุมชน คือ

- 4.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิด ความเชื่อในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา
- 4.2 ให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้
- 4.3 ร่วมมือสร้างสรรค์ในการพัฒนาสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน
- 4.4 ประสานสัมพันธ์กับสถานศึกษาเพื่อสร้างบรรยากาศให้ชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้และพัฒนาชุมชนเป็นสังคมแห่งปัญญา
- 4.5 ดูแลเอาใจใส่พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในชุมชน

5. บทบาทของหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีบทบาทในการนิเทศ ช่วยเหลือโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ดังนี้

- 5.1 มีแนวคิดใหม่ ๆ ในการปฏิรูปการเรียนรู้
- 5.2 สนับสนุนทรัพยากร แหล่งวิชาการ ประกอบการเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 5.3 ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับสถาบัน/ หน่วยงานที่จัดการศึกษา
- 5.4 วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด
- 5.5 หน่วยผลิตและพัฒนาครูจะต้องมีหลักสูตรและเทคนิควิธีการปลูกฝังค่านิยม

จริยธรรม

สรุปได้ว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารการศึกษา การจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน สถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ มีบทบาทที่แตกต่างกันไป โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหลักการบริหารจัดการ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ ครูมีบทบาทหลักในการจัดการเรียนการสอนและเป็นผู้ชี้แนะหรือแนะแนวทางให้ผู้เรียน รวมถึงการเสริมแรงกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ผู้ปกครองมีบทบาทหลักในการเลี้ยงดู เอาใจใส่ การสร้างสุขนิสัยที่ดี พร้อมทั้งปลูกจิตสำนึกในเรื่องวินัย ความรับผิดชอบและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ชุมชนมีบทบาทหลักในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ของ

โรงเรียน หน่วยงาน สถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ มีบทบาทหลักในการนิเทศ ช่วยเหลือ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการผลิตและพัฒนาครูที่ดีให้กับ โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กิริติ เกิดคำ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านสันติสุขหมู่ที่ 5 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยศึกษา กระบวนการในด้าน โครงสร้างทางสังคม ระบบเศรษฐกิจของชุมชน กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน กลุ่มผู้นำตามธรรมชาติระบบความสัมพันธ์เชิงสังคมและกระบวนการสร้างความแข็งแกร่งของ ชุมชน พบว่า โดยรวมของชุมชนสามารถขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ประสบความสำเร็จ จากการวัดผล ในด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและด้านการเอื้ออารีต่อกัน โดยผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สำเร็จประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้นำ ผู้ใหญ่บ้าน ครูเรือนในหมู่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น

ภัทร์ พลอยแหวน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคธุรกิจเอกชน พบว่า องค์กรธุรกิจเอกชนที่เป็นกรณีศึกษาเป็นองค์กรที่ผู้บริหารและพนักงาน มีความศรัทธาในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารงาน ปรับพฤติกรรมการทำงานและวิถีการดำเนินชีวิตของพนักงาน เพื่อให้เป็นองค์กรที่พึ่งตนเองได้ และช่วยสร้างสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรธุรกิจเอกชน ประกอบด้วย กำหนด กลยุทธ์และวิธีการบริหารงานตามเป้าหมาย ที่ประกาศชัดเจนว่าจะเป็นองค์กรที่ดำเนินธุรกิจตามหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนิน กิจกรรม/ โครงการพัฒนาองค์กร โดยส่วนใหญ่เริ่มจากความพอประมาณเพื่อการพึ่งตนเองให้มาก ส่งเสริมการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การมีประสบการณ์ตรง เพื่อให้พนักงานมีความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถนำไปประยุกต์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานและการมีจิตติดตามโครงการอย่างเป็นระบบ โดยเน้นผลผลิตภาพและการมีส่วนร่วมของพนักงานขยายผล ไปสู่ชุมชนด้วยการพัฒนาองค์กรให้เป็นต้นแบบการเรียนรู้ และให้ การสนับสนุนชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชนต้องคำนึงถึงปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จภายในองค์กร ได้แก่ ความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ประกอบการ ความมุ่งมั่นของ ผู้บริหารองค์กร และการมีส่วนร่วมของพนักงาน ส่วนปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จภายนอกองค์กร

ได้แก่ การสร้างองค์กระตุ้นแบบความสำเร็จในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาผู้ประกอบการที่มีจิตสำนึกต่อสังคม การสนับสนุนของภาครัฐ โดยเฉพาะการให้การศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการใช้ประโยชน์จากทุนทางสังคม

ฉัตรพร พิชญมหุตม์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจครัวเรือนของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พบว่า 1) ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวนแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร ระดับความรู้ความเข้าใจ ระดับทัศนคติของบุคลากรเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจครัวเรือนในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 2) ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ระดับทัศนคติของบุคลากร รองลงมา คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 3) เพศ ช่วงรายได้ และรายจ่ายต่อเดือน จำนวนแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร ระดับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีผลต่อการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจครัวเรือนของบุคลากรต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้านทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครู และขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วารุทธิ์ วัชรวิ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเกษตรของนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านแม่จูด อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความรู้และสังคม กับการเข้าร่วมกิจกรรมการเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเกษตรตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านแม่ภูด อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านความรู้และสังคมกับการเข้าร่วมกิจกรรมเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนทุกเพศ ทุกระดับการศึกษา สามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้เท่า ๆ กัน ด้านปัญหา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การเกษตรไม่เพียงพอ สภาพดินไม่ดี ขาดน้ำ มีชั่วโมงทำการเกษตรน้อย ผลผลิตไม่ดี แนวทางแก้ไข คือ เพิ่มเวลาในการเรียนวิชางานเกษตร เพื่อจะได้เป็นนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ มีการปรับปรุงดิน การใช้น้ำอย่างประหยัด เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

เบ็ตติสัน (Battison, 1991, p. 252) ได้ศึกษาเรื่อง บริบทในการพิจารณา กรณีศึกษา การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยศึกษาโครงการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น จากท้องถิ่น 3 แห่งในรัฐโอไฮโอ พบว่า โรงเรียนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างทั้งสามแห่งจะมีคณะครู และผู้บริหารเป็นผู้ปรับปรุงหลักสูตร และโรงเรียนส่วนใหญ่จะเชิญคณะกรรมการท้องถิ่นมาเป็น คณะกรรมการเพื่ออ้างหลักสูตรท้องถิ่น ด้านรูปแบบการเป็นผู้นำของผู้บริหารจะมีอิทธิพลอย่างสูง ต่อการอภิปรายประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะชี้แนะแนวทางการทำงาน ของคณะกรรมการประจำท้องถิ่น

คอปโปลา (Coppola, 1998) ได้ศึกษาเรื่อง จริยธรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาแคลิฟอร์เนีย 5 ลักษณะ คือ 1) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2) การประพฤติปฏิบัติตน ตามจารีตประเพณี 3) การแสดงวิสัยทัศน์ของตนเอง 4) การสร้างวัฒนธรรมในชุมชน และ 5) การปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญาหรือข้อตกลง โดยมีผู้บริหารเป็นประชากรในการศึกษา เก็บข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า คุณลักษณะ ทั้ง 5 ประการ เป็นคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนทั่ว ๆ ไปที่ควรมีอยู่ใน ตัวผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

วิเวียน (Vivian, 1996, p. 3160A) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและรูปแบบ แนวคิดเรื่องการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรดูแลสุขภาพ พบว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังกล่าวช่วยให้การเรียนรู้เกี่ยวกับความเชื่อในการดูแลสุขภาพ แต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น และยังให้ ผลสัมฤทธิ์คงเดิม เมื่อนำไปใช้สอนกับท้องถิ่นในลักษณะเดียวกัน การนำไปสอน พบว่า ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

แซนเดอร์ (Sanders, 2002) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมและเพิ่มการสื่อสาร ระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนแอฟริกัน อเมริกา โดยจัดรายวิชา ที่เกี่ยวข้องกับการทดลองปฏิบัติ เพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือและการสื่อสารระหว่างบ้านกับ โรงเรียน

มัธยมแห่งหนึ่งในประเทศอเมริกา การศึกษานี้เป็นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน โดยเข้าร่วมโครงการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ต้องปฏิบัติตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1) ปัญหา 2) การสำรวจ 3) การลงมือปฏิบัติ และ 4) การประเมินผล พบว่า เมื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น จะทำให้การเพิ่มการสื่อสารและความร่วมมือโรงเรียนกับผู้ปกครองมีมากยิ่งขึ้นเช่นกันและนักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้นั้น องค์กรที่ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารงาน ปรับพฤติกรรมการทำงาน และการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม ถือว่าเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่สำคัญของความสำเร็จภายในองค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เป็นงานวิจัยแบบสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,246 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

ตารางที่ 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	ผู้บริหารและรองผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
แกลง	53	45	826	205
วังจันทร์	10	8	177	44
เขาชะเมา	12	10	168	42
รวม	75	63	1,171	291

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริม โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert rating scales) 5 ระดับ ตามแบบประเมินของลิเคอร์ท ประกอบด้วย ข้อคำถามปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงาน ทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert rating scales) 5 ระดับ ตามแบบประเมินของลิเคอร์ท ประกอบด้วย ข้อคำถาม ด้านหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษา จำนวน 29 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด การบริหารการศึกษา แนวคิดหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวคิดการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน แนวคิดการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และแนวคิดบทบาทของ ชุมชนในการมีส่วนร่วม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม โครงการเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียน

2. กำหนดหัวข้อประเด็นและตัวบ่งชี้ที่ต้องการถามตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ แบบสอบถามมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ มี 4 ประเด็น คือ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัย ด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบประเมินของลิเคอร์ท (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 75) คือ

5 หมายถึง ระดับปัจจัยที่มีผลมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับปัจจัยที่มีผลมาก

3 หมายถึง ระดับปัจจัยที่มีผลปานกลาง

2 หมายถึง ระดับปัจจัยที่มีผลน้อย

1 หมายถึง ระดับปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุด

แปลความหมายค่าเฉลี่ยแต่ละช่วง ได้ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัจจัยการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ด้าน

ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

และ 3) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตามแบบประเมินของลิเคอร์ท์

5 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมมาก

3 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมน้อย

1 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมน้อยที่สุด

แปลความหมายค่าเฉลี่ยแต่ละช่วง ได้ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับปัจจัยที่ส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับปัจจัยที่ส่งเสริมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับปัจจัยที่ส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับปัจจัยที่ส่งเสริมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับปัจจัยที่ส่งเสริมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. จากนั้นตั้งข้อคำถาม จากตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด โดยผู้วิจัยปรับปรุง

ข้อคำถามจากรายการประเมินและเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) (กระทรวง

ศึกษาธิการ, 2554, หน้า 12-44)

4. ผู้วิจัยทบทวนและพิจารณาแต่ละข้อคำถามว่ามีความเป็นปรนัยหรือมีความชัดเจนทางภาษาเหมาะที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลที่จะไปสอบถามหรือไม่

5. จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อคำถาม ไปหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้อง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

5.1 ดร.ชัยพจน์ รักรงาม	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5.2 ดร.สถาพร พงษ์พิบูล	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5.3 นางสาวสุสนา เงินเจริญ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2
5.4 นางสาวอิสริย์ ปานงาม	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดพลวงช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2
5.5 นายศักดิ์ดา สรรเสริญ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคลองป่าไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2

เกณฑ์การพิจารณา คือ ค่า IOC 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามใช้ได้ ผลปรากฏว่า ข้อคำถามในแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริม โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

6. ปรับแก้ไขข้อคำถามตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) และหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.768-6.387 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ .98 จากนั้นคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 354 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการบันทึกข้อมูลและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อและรายด้านและจัดเรียงลำดับ
2. วิเคราะห์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อและรายด้านและจัดเรียงลำดับ
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมกับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person product moment correlation coefficient)
4. การสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 สถิติที่ใช้การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย/ค่าอำนาจในการพยากรณ์
b	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE_{est}	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
SE_b	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสหสัมพันธ์พหุคูณ ของตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด
t	แทน ค่าสถิติการแจกแจงที่ (t -distribution)
X_1	แทน ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ
X_2	แทน ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล
X_3	แทน ปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ
X_4	แทน ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป
X_5	แทน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม
Y	แทน การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
Y_1	แทน หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
Y_2	แทน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
Y_3	แทน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

- \hat{Y} แทน ค่า Y ที่ได้จากการพยากรณ์
- a แทน Constant หรือ Y-intercept
- Tolerance* แทน ค่าความแปรปรวนของตัวแปรพยากรณ์ที่ไม่สามารถอธิบายได้
ด้วยตัวแปรพยากรณ์อื่น เรียกว่า ค่าความทนของการยอมรับ
- VIF* แทน อัตราความแปรปรวนเพื่อ (Variance inflation factor)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการ

บริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัย
ด้านการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2
โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัย
ด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป
และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม กับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person product moment correlation coefficient)

ตอนที่ 5 ผลการสร้างสมการพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยใช้ปัจจัย
ด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ
ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม เป็นตัวแปรพยากรณ์ วิเคราะห์โดยใช้
สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	157	44.35
หญิง	197	55.65
รวม	354	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	82	23.16
รองผู้บริหาร	22	6.21
รักษาการแทนผู้บริหาร	43	12.15
ครูผู้สอน	207	58.47
รวม	354	100.00
ประสบการณ์		
ต่ำกว่า 5 ปี	60	16.95
5-10 ปี	135	38.14
ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป	159	44.92
รวม	354	100.00
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน)	129	36.44
ขนาดกลาง (มีนักเรียนไม่เกิน 280 คน)	191	53.95
ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 281 คน ขึ้นไป)	34	9.60
รวม	354	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 354 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.65 มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.5 มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 44.9 ส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 54.0

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ	4.47	0.52	มาก	3
ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล	4.46	0.51	มาก	4
ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.45	0.51	มาก	5
ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป	4.50	0.51	มากที่สุด	1
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	4.48	0.47	มาก	2
โดยรวม	4.47	0.46	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยเกือบทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เพียงด้านเดียวคือ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อยได้แก่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายชื่อ

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1	มีแผนงานด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้	4.54	0.67	มากที่สุด	2
2	มีการประชุมชี้แจงการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.44	0.64	มาก	6
3	เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้	4.50	0.68	มากที่สุด	3
4	มีผู้รับผิดชอบการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนการส่งเสริมงานวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.42	0.65	มาก	7
5	มีการดำเนินงานตามแผนส่งเสริมงานวิชาการครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้น	4.47	0.68	มาก	5
6	ดำเนินการตามโครงการ/ กิจกรรมของแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ ทุกขั้นตอนและทุกกิจกรรมตามความเหมาะสมและมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามความจำเป็นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	4.39	0.61	มาก	9
7	มีการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านวิชาการที่ส่งเสริมบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการเรียนรู้	4.49	0.64	มาก	4
8	มีการประเมินผลการดำเนินงาน การส่งเสริมงานวิชาการตามเป้าหมายที่กำหนด	4.44	0.65	มาก	6

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
9	มีการปรับปรุง/ พัฒนาการส่งเสริมงานวิชาการฯ ตามผลการประเมิน และปรับปรุงข้อเสนอแนะให้ได้ผลดียิ่งขึ้น	4.58	0.63	มากที่สุด	1
10	มีการรายงานผลการดำเนินงานและแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา การส่งเสริมงานด้านวิชาการฯ ตามที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ	4.40	0.66	มาก	8
โดยรวม		4.47	0.52	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ ข้อที่ 9 มีการปรับปรุง/ พัฒนาการส่งเสริมงานวิชาการฯ ตามผลการประเมิน และปรับปรุงข้อเสนอแนะให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ข้อ 1 มีแผนงานด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้ และข้อ 3 เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้

สำหรับข้อที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 6 ดำเนินการตามโครงการ/ กิจกรรมของแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ ทุกขั้นตอนและทุกกิจกรรมตามความเหมาะสมและมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามความจำเป็นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านการบริหาร
งานบุคคลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เขต 2 โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1	มีการบริหารงานบุคคลในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความเสมอภาค ให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	4.55	0.69	มากที่สุด	1
2	มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังของสถานศึกษาให้พอดี กับปริมาณงานที่กำหนด	4.42	0.66	มาก	6
3	คัดเลือกสรรหาบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยยึดหลัก คุณธรรมจริยธรรม	4.53	0.66	มากที่สุด	2
4	มีกระบวนการคัดเลือกบุคคลที่มีเหตุผล เหมาะสม และคุ้มค่า	4.42	0.64	มาก	6
5	กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการส่งเสริม โครงการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.46	0.67	มาก	3
6	มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย	4.38	0.65	มาก	7
7	ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน/ ชุมชน/ สังคม	4.44	0.68	มาก	4
8	ส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีวิสัยทัศน์	4.43	0.66	มาก	5
9	มีการเลื่อนขั้นของบุคลากรอย่างเหมาะสมโดยเน้น ที่ผลงาน	4.55	0.68	มากที่สุด	1
10	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษาอย่างยุติธรรมและสามารถตรวจสอบได้	4.38	0.67	มาก	7
โดยรวม		4.46	0.51	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ ข้อที่ 9 มีการเลื่อนขั้นของบุคลากรอย่างเหมาะสมโดยเน้นที่ผลงาน ข้อ 1 มีการบริหารงานบุคคลในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความเสมอภาค ให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 3 คัดเลือกสรรหาบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย มี 2 ข้อ คือ ข้อที่ 6 มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย และข้อที่ 10 การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างยุติธรรมและสามารถตรวจสอบได้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1	มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.53	0.68	มากที่สุด	1
2	เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา	4.38	0.68	มาก	8
3	มีการประชุมชี้แจงการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	4.50	0.67	มากที่สุด	2
4	มีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสม	4.39	0.67	มาก	7
5	มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในการติดตามผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา	4.47	0.69	มาก	3

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
6	ดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการงบประมาณของ สถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.39	0.65	มาก	7
7	มีการเบิกจ่ายงบประมาณและใช้ทรัพยากรตาม ความจำเป็นอย่างเหมาะสมด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบการเบิกจ่ายได้ทุกโครงการ/ กิจกรรม	4.46	0.71	มาก	4
8	มีการติดตามผลการใช้งบประมาณตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ/ กิจกรรมที่ตั้งไว้อย่าง เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพความเป็นจริง ของสถานศึกษา	4.44	0.68	มาก	5
9	มีการพิจารณาร่วมกันเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผล กระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการบริหารจัดการ งบประมาณของสถานศึกษาพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา	4.50	0.71	มากที่สุด	2
10	ดำเนินการตามแนวทางแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา การดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา	4.40	0.68	มาก	6
โดยรวม		4.45	0.51	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ ข้อที่ 1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 3 มีการประชุมชี้แจงการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และข้อ 9 มีการพิจารณาร่วมกันเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 2 มีเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการใช้/ ดูแล/ รักษา/ ปรับปรุงอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.57	0.67	มากที่สุด	2
2	เปิดโอกาสให้ผู้เรียน/ บุคลากร/ ผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการใช้/ ดูแล/รักษา/ ปรับปรุงอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.44	0.67	มาก	8
3	มีการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.55	0.65	มากที่สุด	3
4	มีการจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.44	0.67	มาก	8
5	ใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่/ สภาพแวดล้อม/ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.54	0.66	มากที่สุด	4
6	มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่/ สภาพแวดล้อม/ แหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ประโยชน์ได้นานและคุ้มค่า	4.44	0.66	มาก	8
7	มีผู้รับผิดชอบงานประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.53	0.64	มากที่สุด	5

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
8	เปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษา/ ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน	4.49	0.65	มาก	6
9	ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.59	0.65	มากที่สุด	1
10	มีการใช้ประโยชน์จากบุคลากรและทรัพยากรของ ชุมชนในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียน	4.48	0.65	มาก	7
โดยรวม		4.51	0.51	มากที่สุด	

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่ 9 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 1 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการใช้/
ดูแล/ รักษา/ ปรับปรุง อาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ข้อ 3
มีการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 5 ใช้ประโยชน์
จากอาคารสถานที่/ สภาพแวดล้อม/ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อ
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 7 ผู้รับผิดชอบงาน
ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย มี 3 ข้อ คือ ข้อที่ 2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียน/
บุคลากร/ ผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการใช้/ ดูแล/ รักษา/ ปรับปรุง อาคารสถานที่

และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ข้อที่ 4 มีการจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อที่ 6 มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่/สภาพแวดล้อม/ แหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ประโยชน์ได้นานและคุ้มค่า

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1	เปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.56	0.67	มากที่สุด	2
2	เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.44	0.67	มาก	6
3	เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.56	0.65	มากที่สุด	2
4	มีบุคลากรของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรมหรือแผนงาน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.43	0.67	มาก	7
5	มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือแผนงาน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.47	0.66	มาก	3
6	มีนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือแผนงาน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.38	0.64	มาก	8

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
7	มีบุคลากรของสถานศึกษาเข้ามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา	4.46	0.66	มาก	4
8	มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา	4.45	0.62	มาก	5
9	มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.59	0.62	มากที่สุด	1
10	มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.45	0.63	มาก	5
โดยรวม		4.48	0.47	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ ข้อที่ 9 มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ข้อที่ 1 เปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และข้อที่ 3 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือกการดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 6 นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือแผนงาน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2**

การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 14-18

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.49	0.50	มาก	1
2. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.49	0.50	มาก	1
3. การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.47	0.47	มาก	2
โดยรวม	4.47	0.44	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของปัจจัยการส่งเสริมโครงการ
เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1	มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.50	0.67	มากที่สุด	6
2	มีแผนจัดการเรียนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐาน การเรียนรู้	4.54	0.61	มากที่สุด	1
3	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	4.47	0.69	มาก	8
4	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.51	0.61	มากที่สุด	4
5	ใช้แหล่งเรียนรู้/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้าง พัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน	4.49	0.65	มาก	7
6	มีการนิเทศ/ ติดตาม/ ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	4.46	0.64	มาก	9
7	ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.52	0.65	มากที่สุด	2
8	มีการศึกษา/ วิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.52	0.64	มากที่สุด	3
9	จัดทำ/ พัฒนา/ เผยแพร่ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	4.51	0.68	มากที่สุด	5
10	จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงาน ของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้	4.42	0.66	มาก	10
โดยรวม		4.49	0.50	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัจจัยการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 2 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ข้อ 7 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 8 มีการศึกษา/ วิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 อันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 10 จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ข้อที่ 6 มีการนิเทศ/ ติดตาม/ ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัจจัยการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1	มีแผนงาน/ โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง	4.49	0.66	มาก	5
2	ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม/ ชมรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.48	0.65	มาก	6
3	มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.50	0.66	มากที่สุด	4
4	จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.47	0.65	มาก	7

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
5	จัดกิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ ยุวภาษา หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.46	0.66	มาก	9
6	มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.42	0.68	มาก	10
7	มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วัฒนธรรม/ หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.51	0.66	มากที่สุด	3
8	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/ พัฒนา สถานศึกษา/ ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อม/ วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.52	0.65	มากที่สุด	1
9	ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.52	0.64	มากที่สุด	2
10	นำผลที่ได้มาปรับปรุง/ พัฒนา การดำเนินกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.47	0.64	มาก	8
โดยรวม		4.49	0.50	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า ปัจจัยการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 4 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/ พัฒนา สถานศึกษา/ ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อม/ วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 9 ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

และข้อที่ 7 มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 อันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 6 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 5 จัดกิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 10 นำผลที่ได้มา ปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของปัจจัยการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการพัฒนาบุคลากรสถานศึกษา	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
1	มีการจัดทำแผนงาน/ โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.41	0.68	มาก	7
2	เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.51	0.69	มากที่สุด	2
3	มีการดำเนินการตามแผนงาน/ โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้น	4.39	0.69	มาก	8
4	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา ในด้านวัตถุ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม	4.47	0.66	มาก	6
5	มีการนำบุคลากรของสถานศึกษาเข้าร่วมการประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่	4.38	0.67	มาก	9

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	ด้านการพัฒนาบุคลากรสถานศึกษา	<i>n</i> = 354		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	<i>SD</i>		
6	มีการนำผล/ ความรู้/ ประสบการณ์ที่ได้จากการประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงาน มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการน้อมนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และปฏิบัติการงานหน้าที่	4.49	0.66	มาก	4
7	มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของบุคลากรจากผล ของการจัดกิจกรรมตลอดจนมีการขยายผลการพัฒนา คุณภาพชีวิตสู่บุคคลในครอบครัวและชุมชน	4.51	0.61	มากที่สุด	3
8	มีการประเมินผลการดำเนินการ/ แก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา โครงการ/ กิจกรรม/ และพัฒนาบุคลากรฯ ตามข้อเสนอที่ได้จากการดำเนินการตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	4.57	0.59	มากที่สุด	1
9	มีการเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการงานหน้าที่ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรใน สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.48	0.58	มาก	5
โดยรวม		4.47	0.47	มาก	

จากตารางที่ 17 พบว่า ปัจจัยการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากรสถานศึกษา
โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
มีเพียง 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ 8 มีการประเมินผลการดำเนินการ/ แก้ไข/
ปรับปรุง/ พัฒนา โครงการ/ กิจกรรม/ และพัฒนาบุคลากรฯตามข้อเสนอที่ได้จากการดำเนินการ
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อที่ 2 เปิด โอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา
มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และข้อ 7 มีการพัฒนา

คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของบุคลากร จากผลของการจัดกิจกรรมตลอดจนมีการขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่บุคคลในครอบครัวและชุมชน

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 อันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 5 มีการนำบุคลากรของสถานศึกษาเข้าร่วมการประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ ข้อที่ 3 มีการดำเนินการตามแผนงาน/ โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้น และข้อที่ 1 มีการจัดทำแผนงาน/ โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม กับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2

ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณที่สำคัญ คือ การตรวจสอบความเป็นอิสระของตัวแปรพยากรณ์ โดยการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ถ้าใช้เกณฑ์ของ Stevens (1992, p. 26) ค่า r ต้องน้อยกว่า .80 ส่วน สุวิมล ติรภานันท์ (2555, หน้า 73) ไม่ควรมีความสัมพันธ์กันเกิน .90 ในกรณีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพราะจะทำให้เกิดภาวะ Multicollinearity คือ การที่ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันสูง ซึ่งจะมีผลกระทบทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) สูงเกินความเป็นจริง ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

ปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการฯ	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y_1	Y_2	Y_3	Y
ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_1)	1	.800**	.782**	.735**	.787**	.732**	.718**	.703**	.833**
ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล (X_2)		1	.824**	.776**	.794**	.754**	.739**	.739**	.860**
ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ (X_3)			1	.773**	.769**	.751**	.715**	.701**	.834**
ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป (X_4)				1	.786**	.738**	.747**	.696**	.838**
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_5)					1	.767**	.762**	.724**	.857**
หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Y_1)						1	.778**	.765**	.849**
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (Y_2)							1	.785**	.934**
การพัฒนานุเคราะห์ของสถานศึกษา (Y_3)								1	.922**
การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Y)									1

** $p < .01$

จากตารางที่ 18 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_1) ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล (X_2) ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ (X_3) ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป (X_4) และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .701 ถึง .934 โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการตรวจสอบข้อมูลที่ทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ไม่ควรพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว แต่ควรพิจารณาค่า *Tolerance* และค่า *VIF* ค่า *Tolerance* ที่ต่ำมากแสดงว่าความแปรปรวนของตัวแปรพยากรณ์นั้นถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรพยากรณ์อื่น ๆ ได้เกือบทั้งหมด แสดงให้เห็นปัญหา Multicollinearity โดยทั่วไปกำหนดให้มากกว่า .10 ส่วนค่า *VIF* ต้องมีค่าไม่เกิน 10 เพราะ $VIF = 1 / Tolerance$

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ Collinearity statistics

ตัวแปรพยากรณ์	ค่า <i>Tolerance</i>	ค่า <i>VIF</i>
X_1	.276	3.627
X_2	.227	4.409
X_3	.251	3.990
X_4	.295	3.392
X_5	.261	3.837

จากตารางที่ 19 พบว่า ค่า *Tolerance* มากกว่า .10 และค่า *VIF* มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าไม่มีปัญหา Multicollinearity สามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณได้

สมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_1) ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล (X_2) ปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ (X_3) ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป (X_4) และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_5) แล้วคัดเลือกตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุดเพื่อพยากรณ์ตัวแปรการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์จากทุกปัจจัย ได้ค่าพยากรณ์ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 อำนาจพยากรณ์ของตัวพยากรณ์และคัดเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยที่ใช้พยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

Model	ตัวพยากรณ์	<i>R</i>	<i>R</i> ²	เปอร์เซ็นต์พยากรณ์
1	X_2	.860	.739	73.90
2	X_2, X_5	.907	.822	82.20
3	X_2, X_5, X_4	.920	.847	84.70
4	X_2, X_5, X_4, X_1	.927	.860	86.00
5	X_2, X_5, X_4, X_1, X_3	.930	.865	86.50

จากตารางที่ 20 พบว่า ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล (X_2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_5) ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป (X_4) ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_7) และปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณผสมของทั้ง 5 ปัจจัยเท่ากับ .930 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้ง 5 ปัจจัยรวมกัน สามารถทำนายการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้ 86.50 เปอร์เซ็นต์

เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จากปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด จึงได้เสนอค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ รวมทั้งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ จากนั้นทดสอบความเป็นเส้นตรงของคะแนนจากตัวเกณฑ์และตัวพยากรณ์ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ANOVA ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

แหล่งข้อมูล	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
สมการถดถอย	5	305.275	61.055	445.196**	.000
ความคลาดเคลื่อน	348	47.725	.137		

** $p < .01$

จากตารางที่ 21 แสดงว่าปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล (X_2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_5) ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป (X_4) ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_7) และปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ (X_3) สามารถทำนายการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์
การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	<i>b</i>	<i>SE_b</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
X_2	.228	.041	.228	5.519**	.000
X_5	.255	.039	.255	6.594**	.000
X_4	.222	.036	.222	6.124**	.000
X_7	.177	.038	.177	4.715**	.000
X_3	.140	.039	.140	3.547**	.000

** $p < .01$, $R = .930$, $R^2 = .865$, $SE_{est} = .3703$, $a = -.6438$

จากตารางที่ 22 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ทั้ง 5 ปัจจัย
กับตัวแปรเกณฑ์มีค่าเท่ากับ .930 ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ .3703
และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ รวมทั้งค่าคงที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
สามารถสร้างสมการพยากรณ์ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 6.438 + .228 (X_2) + .255 (X_5) + .222 (X_4) + .177 (X_7) + .140 (X_3)$$

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ ปัจจัย
ด้านการบริหารงานบุคคล (X_2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_5) ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป (X_4)
ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_7) และด้านการบริหารงบประมาณ (X_3) สามารถพยากรณ์ (\hat{Y})
การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาของ เขต 2 ได้ 86.50 เปอร์เซนต์ แสดงให้เห็นว่า ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยด้านการบริหารการศึกษาสามารถพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายปัจจัย พบว่า

1.1 ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับ จากมากไปน้อย คือ ข้อที่ 9 มีการปรับปรุง/ พัฒนาการส่งเสริมงานวิชาการฯ ตามผลการประเมิน และปรับปรุงข้อเสนอแนะให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ข้อ 1 มีแผนงานด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้ และข้อ 3 เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้

1.2 ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับ

จากมากไปน้อย คือ ข้อที่ 9 มีการเลื่อนชั้นของบุคลากรอย่างเหมาะสมโดยเน้นที่ผลงาน ข้อ 1 มีการบริหารงานบุคคลในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความเสมอภาค ให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 3 คัดเลือกสรรหาบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม

1.3 ปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ ข้อที่ 1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 3 มีการประชุมชี้แจงการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และข้อ 9 มีการพิจารณาร่วมกันเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบต่อการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา

1.4 ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่ 9 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 1 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการใช้/ดูแล/รักษา/ปรับปรุง อาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ข้อ 3 มีการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 5 ใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่/สภาพแวดล้อม/แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 7 ผู้รับผิดชอบงานประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ ข้อที่ 9 มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ข้อที่ 1 เปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และข้อที่ 3 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

2. การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2

การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 2 มีแผนจัดการเรียนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ข้อ 7 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 8 มีการศึกษา/ วิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น 4 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/ พัฒนา สถานศึกษา/ ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อม/ วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 9 ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อที่ 7 มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วัฒนธรรม/ หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีเพียง 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ 8 มีการประเมินผลการดำเนินการ/ แก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา โครงการ/ กิจกรรม/ และพัฒนาบุคลากรฯ ตามข้อเสนอที่ได้จากการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อที่ 2 เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/ โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และข้อ 7 มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของบุคลากรจากผลของการจัดกิจกรรม ตลอดจนมีการขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่บุคคลในครอบครัวและชุมชน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2

เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป

และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมกับการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์กันใน
ทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. สมการพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด
คือ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล (X_2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_3) ปัจจัยด้านการบริหารงาน
ทั่วไป (X_4) ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_7) และปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ (X_5)
โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของทั้ง 5 ปัจจัยเท่ากับ .930 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
ทั้ง 5 ปัจจัยรวมกัน สามารถทำนายการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ได้ 86.50 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสามารถ
เขียนเป็นสมการพยากรณ์ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 6.438 + .228 (X_2) + .255 (X_3) + .222 (X_4) + .177 (X_7) + .140 (X_5)$$

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญจากการค้นพบมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัย
ด้านการบริหารงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม
ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ปัจจัยด้านการบริหารงาน
ทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาก่อนเข้าสู่ตำแหน่งการบริหาร
โรงเรียนต้องผ่านการสอบคัดเลือกและผ่านการอบรมหลักสูตรเตรียมผู้บริหารสถานศึกษาจาก
สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญ
กับการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครู
เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหาร
การศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, 2549) ประกอบกับการปฏิรูปการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด

การศึกษาทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการโรงเรียน ทั้งการให้การสนับสนุนการศึกษาต่อในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและการเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และการมุ่งเน้นจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพและพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) เมื่อพิจารณาปัจจัยรายด้าน พบว่า มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การปรับปรุง/พัฒนาการส่งเสริมงานวิชาการฯ ตามผลการประเมิน และปรับปรุงข้อเสนอแนะให้ได้ผลดียิ่งขึ้น การวางแผนงานด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้ และการเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมงานวิชาการเพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้ ทั้งอาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักในบทบาท ภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามแผน นโยบาย โดยเฉพาะการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษานบนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของระบบการเรียนรู้ เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สังคม ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ จัดว่าเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนงานอื่นเป็นเพียงงานเสริมและอำนวยความสะดวกให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง ในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของสรสิทธิ์ พรรณวงศ์ (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า การบริหารการจัดการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โดยรวมทั้ง 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเลื่อนขั้นของบุคลากรอย่างเหมาะสมโดยเน้นที่ผลงาน การบริหารงานบุคคลในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความเสมอภาค ให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการคัดเลือกสรรหาบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและมีการลงปฏิบัติอย่างแท้จริง มีการวางแผนการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ประกอบกับ โรงเรียน ได้จัด โครงการศึกษาดูงาน ในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อให้บุคลากรได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนได้พัฒนาตนเอง อีกทั้งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติของประชาชนทุกระดับ เป็นการพัฒนาตนเอง พัฒนาครอบครัว พัฒนาชุมชน พัฒนาประเทศชาติ เป็นหลักปฏิบัติที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างคุณธรรมถนอมถึงคุณค่า ประยุกต์ใช้ สืบสานภูมิปัญญา มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาในทุกระดับให้เกิดความสมดุล ทั้งในด้าน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เมื่อนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน จึงทำให้ประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ชนิด ต๊ะนัย (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทิดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นกับนักเรียนให้มาก ครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการอบรม สัมมนาหรือศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การประชุมชี้แจงการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และการพิจารณาร่วมกันเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบต่อการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงบประมาณของโรงเรียนใช้หลักตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงบประมาณ เพื่อความเสถียร

ให้เหลือน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ช่วยตระกูล (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยเสี่ยง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยและ แนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงิน ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยง โดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง

1.4 ปัจจัยด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบการใช้/ ดูแล/ รักษา/ ปรับปรุง อาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อย่างเหมาะสม และการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของธณชัย ทิพย์อุทัย (2554) การนำปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหาร ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาปรากฏเห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรม

1.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับ กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้นักเรียน ของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนินโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฎาพร แสงสุวรรณ (2555) ศึกษาความสำเร็จในการขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนนั้นพบได้จากการที่ประชาชนมีความตระหนัก ฟังพาดตนเอง การสร้างพลังชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลไกในการสร้างความเข้มแข็ง ในชุมชน บนพื้นฐานระบบเครือข่าย วัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างเหนียวแน่น

2. การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การมีแผนจัด

การเรียนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการศึกษา/ วิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสนองนโยบาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมทั้งการส่งเสริมให้ครู ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ทักษะ ในการร่วมกันจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยนำผลการพัฒนา ผู้เรียนด้วยกระบวนการวิจัย อีกทั้งครูมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีการรับทราบบทบาทหน้าที่ การจัดการ การดำเนินการและการควบคุมดูแล รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่หลากหลายกว้างขวาง มีแหล่งข้อมูลที่ให้ทางเลือกมากยิ่งขึ้น การพัฒนาแหล่งข้อมูล ข่าวสารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชญารัตน์ พรหมจรรย์ (2553) ศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การรับรู้ของครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ครูประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการรับทราบบทบาทหน้าที่การบริหารงานวิชาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของรัศมี เจริญรัตน์ (2551) พรนภา เอกนิพนธ์ (2551) และวชิราวุธ ปานพรหม (2551) พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

2.2 ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/ พัฒนา สถานศึกษา/ ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อม/ วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วัฒนธรรม/ หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียน

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราวุธ ปานพรม (2551) ได้ศึกษาสภาพและประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

2.3 ปัจจัยด้านพัฒนาบุคลากรสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประเมินผลการดำเนินการ/แก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา โครงการ/กิจกรรม/ และพัฒนาบุคลากรฯตามข้อเสนอที่ได้จากการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ พัฒนาศูนย์บุคลากรของสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของบุคลากรจากผลของการจัดกิจกรรมตลอดจนมีการขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่บุคคลในครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนได้จัดแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน มีการจัดโครงการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราวุธ ปานพรม (2551) ได้ศึกษาสภาพและประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และการเปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษาและนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนินโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะให้ผู้ที่สนใจนำไปใช้เพื่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการจัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ มีการนิเทศ/ ติดตาม/ ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

2. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน เกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรจัดกิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียน ได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านพัฒนาบุคลากรสถานศึกษา ควรสนับสนุนบุคลากรของสถานศึกษาเข้าร่วม การประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ ควรมีการดำเนินการตามแผนงาน/ โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้น มีการจัดทำ แผนงาน/ โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนัก ในคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรดำเนินการตามโครงการ/ กิจกรรมของแผนส่งเสริม งานวิชาการฯ ทุกขั้นตอนและทุกกิจกรรมตามความเหมาะสม และมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตาม ความจำเป็นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีการรายงานผลการดำเนินงานและแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา การส่งเสริมงานด้านวิชาการฯตามที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ และควรมีผู้รับผิดชอบการติดตามผลการปฏิบัติงาน ตามแผนการส่งเสริมงานวิชาการตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. ด้านการบริหารบุคคล ควรมีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ และส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์

6. ด้านการบริหารงบประมาณ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของ สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา มีผู้รับผิดชอบ ในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสม และควรดำเนินการตามแผน การบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

7. ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน/ บุคลากร/ ผู้ที่เกี่ยวข้องของ สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการใช้/ ดูแล/ รักษา/ ปรับปรุง อาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม มีการจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง และควรมีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่/ สภาพแวดล้อม/ แหล่งเรียนรู้
ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ประโยชน์ได้นานและคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ
มีความระดับความคิดเห็นที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก
แต่ก็ยังน้อยกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรทำการศึกษาสภาพ ปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ นาคอยู่. (2547). *การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*.
สุราษฎร์ธานี: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ:
พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง ปี 2554*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง*. เข้าถึงได้จาก [http://www.secondary41.go.th/doc/pp/evabook_pp%20\(1\).pdf](http://www.secondary41.go.th/doc/pp/evabook_pp%20(1).pdf)
- กองบรรณาธิการ POSITIONING. (2550). *Sufficiency economy เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ:
โครงการ POSITIONING BOOKS.
- กัญญาภัค จันทรสุมบัตติ. (2545). *สภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติงานของบุคลากรประจำสถานีอนามัยในเขตจังหวัดขอนแก่น*.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กานต์ชนิด ต๊ะนัย. (2551). *การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน
บ้านเทิดไทยอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กิริติ เกิดคำ. (2552). *ความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านสันติสุข
หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอมะนัง จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. การค้นคว้าแบบอิสระ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์
และรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2550). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์
ใช้ในภาคธุรกิจเอกชน: การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริษัท ชี้อไทย.คอม*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คะนิงนิจ กองผาพา. (2544). *การพัฒนามูลคณากรในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตเทศบาลเมือง จังหวัดขอนแก่น*. การศึกษาค้นคว้า
อิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ, คณะการบัญชีและการจัดการ,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2558). *เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency economy)*. กรุงเทพฯ: โฟกัสมีเดียแอนพับลิชชิง.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทรานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บั๊ค พอยท์.
- ชมพู่ บุญมี. (2557). *การศึกษายทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณชภัทร พิษณุหมุดม. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจครัวเรือน ของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์พานารถ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์พานารถ.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล (2552) *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน*. คุยฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธัชกร ธนวมงคล. (2555). *บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สามัญบิสซิเนสฮาร์แอนด์ดี.
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2557). *พื้นฐานการจัดการ การศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ นั้ตราภรณ์. (2541). *การออกแบบการวิจัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรนภา เอกนิพนธ์. (2551). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร). (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2550). *วิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พอเพอร์ดี.
- ภัทร์ พลอยแหวน. (2553). *กระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มนตรี.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2559). *เศรษฐกิจพอเพียง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.guru.sanook.com/4238/>
- มะลิ คงสกุล. (2533). *การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รณชัย ทิพย์อุทัย. (2554). *การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัศมี เจริญรัตน์. (2551). *การบริหารการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนำร่องผู้นำการเปลี่ยนแปลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- วชิราวุธ ปานพรหม. (2551). *การศึกษาสภาพและประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสกลนคร.
- วารุฒิ วัชรสี. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเกษตรของนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านแม่จูด อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2549). *การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน หน่วยที่ 1-8*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- วิษณุรัตน์ พรหมจรรย์. (2553). *ศึกษายทบาทการบริหารงานวิชาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูประถมศึกษา*. ม.ป.ท.
- วิลาวรรณ รพีพิศาล. (2554). *ความรู้พื้นฐานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร.
- ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันการศึกษาและเยาวชน. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.sufficiencyecimimy.org/mfiles/1173242010/6.jpg>
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมพร เทพสิทธา. (2549). *ดวงประทีปจากพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อถวายราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในมหามงคลสมัยทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี*. กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย.
- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สรสิทธิ์ พรรณวงศ์. (2551). *การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สัมมา รชนีธย์. (2556). *หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. (2555). *ถอดบทเรียนสถานศึกษาพอเพียง ปี 2555 “เรื่องเล่าของชาวพอเพียง”*. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. (2557). เข้าถึงได้จาก <https://www.sites.google.com/a/esdc.go.th/ryg2/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. (2559). *ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ปีการศึกษา 2559*. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- สำนักราชเลขาธิการ. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. เข้าถึงได้จาก <http://www.serffi.ciendyeconomy.org>
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2549, 7 มีนาคม). จิตวิทยาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง. *มติชน*. หน้า 13.
- สุริยา มนตรีภักดิ์. (2550). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้อบังคับคุรุสภา 2548 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2549). *จุดเปลี่ยนประเทศไทย เศรษฐกิจพอเพียงในกระแสโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุวิมล ติรกันันท์. (2555). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ จามริก. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียงในกระแสโลกาภิวัตน์ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2556). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.krucenter.net/UserFiles/File/new/n408.pdf>
- อภิชา ที่รักษ์. (2551). *ภูมิปัญญาตกรกระแส ทางรอดในภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: ยูแพคอินเตอร์.
- Battison. (1991). *The context of delibevation case studies in local curriculum development*. Ohio: The Ohio State University.
- Castetter, W. B. (1976). *The personnel function in educational* (2nd ed.). New York: Macmillan.

- Coppola, D. L. (1998). A proposed theory illustrated by select catholic secondary school principals. Retrieved from <http://www.lipumi.com/dissertations/fullcit/9720190>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York : Harper Collins Publishers.
- Jerry, G. G. (1975). *Toward faculty renewal*. California: Jossey-Bass.
- Reeder, W. W. (1978). *Some aspects of the information social participation of farm families in New York State*. New York: Cornell University.
- Sanders. (2002). The dynamics of parlini-school communication collaboration and African America students success: *A participatory action research study*. *Dissertation Abstract International*, 118-A.
- Stevens, J. (1992). *Applied multivariate statistics for the social science* (2nd ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Vivian. (1996). Rob Roy in rondebosch: Putting the case for film and history studies in South Africa. *South African Historical Journal*, 151-159

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

14 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.เค้าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นายชัชชัย งามเสงี่ยม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 54950181 ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 โดยมี ดร.จิราพรรณ พงสรภักศรณ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

17 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นายวิชาชัย งามเสงี่ยม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 54950181 ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยมี ดร.จิราพรรณ พงสรักศรณ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายวิชาชัย งามเสงี่ยม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 54950181 ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยมี ดร.จิราพรรณ พงสรักษ์สรณ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- ค่า IOC ของแบบสอบถาม
- ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง **ปัจจัยที่ส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านการบริหารการศึกษา ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำนวน 29 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามนี้ นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 เท่านั้น และข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับโดยจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณ การวิจัยอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อตำแหน่ง หน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม แต่ประการใด

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

นายธวัชชัย งามเสงี่ยม

นิสิตปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย (✓)

ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง ระดับปัจจัยมีผลมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับปัจจัยมีผลมาก

3 หมายถึง ระดับปัจจัยมีผลปานกลาง

2 หมายถึง ระดับปัจจัยมีผลน้อย

1 หมายถึง ระดับปัจจัยมีผลน้อยที่สุด

ที่	ปัจจัยการบริหารการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารงานวิชาการ						
1	มีแผนงานด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้					
2	มีการประชุมชี้แจงการดำเนินการตามแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
3	เปิดโอกาสให้นักครูและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมงานวิชาการเพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการเรียนรู้					
4	มีผู้รับผิดชอบการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนการส่งเสริมงานวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
5	มีการดำเนินงานตามแผนส่งเสริมงานวิชาการครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้น					
6	ดำเนินการตามโครงการ/ กิจกรรมของแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ ทุกขั้นตอนตามความเหมาะสมและมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามความจำเป็นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					
7	มีการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านวิชาการที่ส่งเสริมบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการเรียนรู้					
8	มีการประเมินผลการดำเนินงาน การส่งเสริมงานวิชาการตามเป้าหมายที่กำหนด					
9	มีการปรับปรุง/ พัฒนาการส่งเสริมงานวิชาการฯ ตามผลการประเมิน และปรับปรุงข้อเสนอแนะให้ได้ผลดียิ่งขึ้น					
10	มีการรายงานผลการดำเนินงานและแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนาการส่งเสริมงานด้านวิชาการฯตามที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ					

ที่	ปัจจัยการบริหารการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารงานบุคคล						
11	มีการบริหารงานบุคคลในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความเสมอภาคให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
12	มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังของสถานศึกษาให้พอดีกับปริมาณงานที่กำหนด					
13	คัดเลือกสรรหาบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม					
14	มีกระบวนการคัดเลือกบุคคลที่มีเหตุผล เหมาะสมและคุ้มค่า					
15	กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมโครงการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
16	มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย					
17	ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน/ ชุมชน/ สังคม					
18	ส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์					
19	มีการเลื่อนขั้นของบุคลากรอย่างเหมาะสมโดยเน้นที่ผลงาน					
20	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างยุติธรรมและสามารถตรวจสอบได้					
ด้านการบริหารงานงบประมาณ						
21	มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
22	เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา					
23	มีการประชุมชี้แจงการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ					
24	มีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสม					

ที่	ปัจจัยการบริหารการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
25	มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในการติดตามผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา					
26	ดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
27	มีการเบิกจ่ายงบประมาณและใช้ทรัพยากรตามความจำเป็นอย่างเหมาะสมด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบการเบิกจ่ายได้					
28	มีการติดตามผลการใช้งบประมาณตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ/ กิจกรรมที่ตั้งไว้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา					
29	มีการพิจารณาร่วมกันเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบต่อการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา					
30	ดำเนินการตามแนวทางแก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา การดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา					
ด้านการบริหารงานทั่วไป						
31	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการใช้/ ดูแล/ รักษา/ ปรับปรุง อาคารสถานที่ และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม					
32	เปิดโอกาสให้ผู้เรียน/ บุคลากร/ ผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการใช้/ ดูแล/ รักษา/ ปรับปรุง อาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม					
33	มีการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
34	มีการจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
35	ใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่/ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					

ที่	ปัจจัยการบริหารการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
36	มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่/ แหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ประโยชน์ได้นานและคุ้มค่า					
37	มีผู้รับผิดชอบงานประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
38	เปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษา/ ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของ ผู้เรียน					
39	ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง					
40	มีการใช้ประโยชน์จากบุคลากรและทรัพยากรของชุมชน ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน					
ด้านการมีส่วนร่วม						
41	เปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด หลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา					
42	เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนินโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					
43	เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์/ คัดเลือก การดำเนินโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน สถานศึกษา					
44	มีบุคลากรของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม หรือแผนงาน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					
45	มีชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือแผนงาน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					

ที่	ปัจจัยการบริหารการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
46	มีนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือแผนงานโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					
47	มีบุคลากรของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา					
48	มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา					
49	มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					
50	มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง การดำเนิน โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					

ตอนที่ 2 ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย (✓)

ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมมาก

3 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมน้อย

1 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมน้อยที่สุด

ที่	ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1	มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
2	มีแผนจัดการเรียนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้					
3	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้					
4	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
5	ใช้แหล่งเรียนรู้/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน					
6	มีการนิเทศ/ ติดตาม/ ประเมินผล นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
7	ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
8	มีการศึกษา/ วิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					

ที่	ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9	จัดทำ/ พัฒนา/ เผยแพร่ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
10	จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้					
ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน						
11	มีแผนงาน/ โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง					
12	ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
13	มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
14	จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
15	จัดกิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ ยุวชาวด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
16	มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
17	มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วัฒนธรรม/ หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
18	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/ พัฒนาสถานศึกษา/ ชุมนุม ด้านเศรษฐกิจ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อม/ วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
19	ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					

ที่	ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
20	นำผลที่ได้มา ปรับปรุง/ พัฒนา การดำเนินกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา						
21	มีการจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
22	เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนงาน/โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา					
23	มีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษา ครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้น					
24	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่บุคลากรของสถานศึกษาในด้านวัตถุ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม					
25	มีการนำบุคลากรของสถานศึกษาเข้าร่วมการประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติ ภารกิจหน้าที่					
26	มีการนำผล/ ความรู้/ ประสบการณ์ที่ได้จากการประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงาน มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร ในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่					
27	มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของบุคลากรจากผลของการจัด กิจกรรม มีการขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่บุคคลใน ครอบครัวและชุมชน					
28	มีการประเมินผลการดำเนินการ/ แก้ไข/ ปรับปรุง/ พัฒนา โครงการ/ กิจกรรม/ และพัฒนาบุคลากรฯ ตามข้อเสนอที่ได้จาก การดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					

ที่	ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
29	มีการเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและผลการดำเนินงานชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง					

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

ผลการประเมินความสอดคล้อง (ค่า IOC)
ของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2

ตารางที่ 23 ค่า IOC ของข้อคำถามตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้าน
 การบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหาร
 งานทั่วไป และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 50 ข้อ

ข้อที่	ค่า IOC	ข้อที่	ค่า IOC	ข้อที่	ค่า IOC
1	1	19	1	37	1
2	1	20	.80	38	1
3	1	21	1	39	1
4	1	22	1	40	1
5	1	23	1	41	1
6	1	24	1	42	1.
7	1	25	.67	43	1
8	1	26	1	44	.67
9	1	27	.80	45	.67
10	1	28	1	46	1
11	1	29	1	47	1
12	1	30	1	48	1
13	1	31	1	49	1
14	1	32	1	50	1
15	1	33	.80		
16	.67	34	1		
17	1	35	.67		
18	1	36	1		

ตารางที่ 24 ค่า IOC ของข้อคำถามตอนที่ 3 ปัจจัยส่งเสริมโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ค่า IOC	ข้อที่	ค่า IOC
1	1	16	1
2	.67	17	.80
3	1	18	1
4	.67	19	.80
5	.67	20	.80
6	1	21	1
7	1	22	1
8	1	23	1
9	1	24	1
10	1	25	.67
11	1	26	1
12	1	27	.80
13	1	28	1
14	1	29	.67
15	1		

ตารางที่ 25 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ปัจจัย
ด้านการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยะของ เขต 2

ข้อที่ Education administration	Group adminis 2	N	Mean	Std. deviation	t-test
Academic1	1	15	4.93	0.26	4.478
	2	15	4.07	0.70	
a2	1	15	4.87	0.35	3.889
	2	15	4.13	0.64	
a3	1	15	4.80	0.41	4.111
	2	15	3.93	0.70	
a4	1	15	4.80	0.41	5.557
	2	15	3.80	0.56	
a5	1	15	4.80	0.41	4.111
	2	15	3.93	0.70	
a6	1	15	4.67	0.49	3.850
	2	15	3.87	0.64	
a7	1	15	4.73	0.46	3.556
	2	15	4.00	0.65	
a8	1	15	4.87	0.35	3.938
	2	15	4.07	0.70	
a9	1	15	5.00	0.00	5.245
	2	15	4.13	0.64	
a10	1	15	4.93	0.26	4.090
	2	15	4.00	0.85	
Personal: p11	1	15	4.87	0.35	3.138
	2	15	4.13	0.83	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อที่ Education administration	Group adminis 2	N	Mean	Std. deviation	t-test
p12	1	15	4.73	0.46	3.076
	2	15	4.07	0.70	
p13	1	15	4.80	0.41	3.924
	2	15	4.07	0.59	
p14	1	15	4.67	0.49	3.024
	2	15	4.07	0.59	
p15	1	15	4.73	0.46	2.016
	2	15	4.33	0.62	
p16	1	15	4.53	0.52	1.884
	2	15	4.13	0.64	
p17	1	15	4.80	0.41	3.334
	2	15	4.20	0.56	
p18	1	15	4.67	0.49	2.907
	2	15	4.13	0.52	
p19	1	15	4.93	0.26	3.924
	2	15	4.20	0.68	
p20	1	15	4.53	0.52	1.517
	2	15	4.20	0.68	
Budget b21	1	15	5.00	0.00	4.000
	2	15	4.20	0.77	
b22	1	15	4.67	0.49	2.432
	2	15	4.20	0.56	
b23	1	15	4.87	0.35	2.049
	2	15	4.20	0.68	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อที่	Group	<i>N</i>	Mean	Std. deviation	<i>t</i> -test
Education administration	1	15	4.60	0.51	3.479
	2	15	4.20	0.56	
b25	1	15	4.80	0.41	1.890
	2	15	4.07	0.70	
b26	1	15	4.60	0.51	1.488
	2	15	4.27	0.46	
b27	1	15	4.60	0.51	1.641
	2	15	4.27	0.70	
b28	1	15	4.67	0.49	2.530
	2	15	4.33	0.62	
b29	1	15	4.73	0.46	2.296
	2	15	4.20	0.68	
b30	1	15	4.73	0.46	4.743
	2	15	4.20	0.77	
General admonition	1	15	4.80	0.41	2.296
	2	15	3.87	0.64	
g32	1	15	4.73	0.46	5.238
	2	15	4.20	0.77	
g33	1	15	4.87	0.35	2.296
	2	15	3.93	0.59	
g34	1	15	4.73	0.46	3.479
	2	15	4.20	0.77	
g35	1	15	4.80	0.41	1.963
	2	15	4.07	0.70	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อที่	Group	<i>N</i>	Mean	Std. deviation	<i>t</i> -test
Education administration	1	15	4.73	0.46	4.026
	2	15	4.27	0.80	
g36	1	15	4.87	0.35	2.662
	2	15	4.00	0.76	
g37	1	15	4.87	0.35	5.983
	2	15	4.27	0.80	
g38	1	15	4.93	0.26	2.567
	2	15	3.93	0.59	
g39	1	15	4.87	0.35	3.292
	2	15	4.33	0.72	
g40	1	15	4.80	0.41	4.026
	2	15	4.00	0.85	
Participation: pp41	1	15	4.87	0.35	2.953
	2	15	4.00	0.76	
pp42	1	15	4.73	0.46	2.931
	2	15	4.13	0.64	
pp43	1	15	4.80	0.41	1.479
	2	15	4.20	0.68	
pp44	1	15	4.67	0.49	1.580
	2	15	4.33	0.72	
pp45	1	15	4.53	0.52	2.016
	2	15	4.13	0.83	
pp46	1	15	4.73	0.46	3.901
	2	15	4.33	0.62	
pp47	1	15	4.73	0.46	3.901
	2	15	4.33	0.62	

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อที่ Education administration	Group adminis 2	N	Mean	Std. deviation	t-test
pp48	1	15	4.80	0.41	6.387
	2	15	4.13	0.52	
pp49	1	15	4.93	0.26	4.490
	2	15	4.07	0.46	
pp50	1	15	4.87	0.35	4.490
	2	15	4.07	0.59	

เกณฑ์พิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม จากการคำนวณค่าที (*t*-test) ถ้าค่าที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกสูง ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.479-6.387 ข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 20, 26, 27, 44, 45 แบบสอบถาม (ตอนที่ 2) มีค่าความเชื่อมั่นของเท่ากับ .99

ตารางที่ 26 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ปีจัยส่งเสริม
โครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยอง เขต 2

ข้อที่ Education administration	Group adminis 2	N	Mean	Std. deviation	t-test
SE Project: Course	1	15	4.80	0.41	2.646
	2	15	4.20	0.77	
c2	1	15	4.60	0.51	1.075
	2	15	4.33	0.82	
c3	1	15	4.80	0.41	2.430
	2	15	4.20	0.86	
c4	1	15	4.53	0.52	1.529
	2	15	4.40	0.83	
c5	1	15	4.67	0.62	1.535
	2	15	4.27	0.80	
c6	1	15	4.67	0.62	2.323
	2	15	4.13	0.64	
c7	1	15	5.00	0.00	5.527
	2	15	4.20	0.56	
c8	1	15	4.73	0.46	2.953
	2	15	4.13	0.64	
c9	1	15	5.00	0.00	4.183
	2	15	4.00	0.93	
c10	1	15	4.67	0.49	3.207
	2	15	3.87	0.83	

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อที่	Group	<i>N</i>	Mean	Std. deviation	<i>t</i> -test
Education administration	1	15	4.80	0.41	3.595
	2	15	4.00	0.76	
ac12	1	15	4.87	0.35	6.361
	2	15	3.73	0.59	
ac13	1	15	4.80	0.41	3.731
	2	15	3.93	0.80	
ac14	1	15	4.80	0.41	4.583
	2	15	4.00	0.53	
ac15	1	15	4.73	0.46	2.662
	2	15	4.13	0.74	
ac16	1	15	4.80	0.41	4.000
	2	15	4.00	0.65	
ac17	1	15	4.87	0.35	1.768
	2	15	4.53	0.64	
ac18	1	15	4.93	0.26	3.024
	2	15	4.33	0.72	
ac19	1	15	4.67	0.49	1.641
	2	15	4.33	0.62	
ac20	1	15	4.87	0.35	3.901
	2	15	4.20	0.56	
Personnel	1	15	4.60	0.51	2.497
	2	15	4.13	0.52	
pn22	1	15	5.00	0.00	4.026
	2	15	4.13	0.83	

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อที่ Education administration	Group adminis 2	N	Mean	Std. deviation	t-test
pn23	1	15	4.67	0.49	3.485
	2	15	3.87	0.74	
pn24	1	15	4.80	0.41	4.583
	2	15	4.00	0.53	
pn25	1	15	4.53	0.52	2.953
	2	15	3.93	0.59	
pn26	1	15	4.87	0.35	3.454
	2	15	4.13	0.74	
pn27	1	15	4.60	0.51	1.890
	2	15	4.27	0.46	
pn28	1	15	4.80	0.41	2.854
	2	15	4.27	0.59	
pn29	1	15	4.53	0.52	1.574
	2	15	4.40	0.74	

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถาม จำนวน 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.529-6.361 ข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 4, 5, 19, 29 แบบสอบถาม ตอนที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .95 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .98